

Skyddad natur 31 dec 1998

Skyddad natur 1998

Protected nature 1998

Bakgrund

Föreliggande uppgifter om skyddad natur i Sverige är till stora delar hämtade ur Naturvårdsverkets (SNV) centrala datorbaserade Naturvårdsregister. Det slutliga registeruttag som ligger till grund för här redovisad sammanställning gjordes i maj 2000. Sammanställningar baserade på registeruttag från annan tidpunkt kan skilja sig något från de här publicerade, dels beroende på att registret uppdateras kontinuerligt, dels på att en relativt lång eftersläpning i uppdateringen av vissa registeruppgifterna kan ha förekommit.

Syftet med det statistiska meddelandet "Skyddad natur" är att ge en sammanfattande bild av läget när det gäller skyddade områden i Sverige samt att redovisa vissa bearbetningar och

analyser beträffande skyddsläget. Rapporten har utarbetats i samarbete mellan SCB och SNV. Publicering sker årligen i form av Statistiskt Meddelande (SM) i serien Sveriges officiella statistik.

Detta SM har i förhållande till föregående års utvidgats med en redovisning av resultaten från en sambearbetning av befolkningens lokalisering och digitala områdesgränser, för att er-hålla tillgänglighetsmått. SM:et innehåller även ett appendix med uppgifter om områdenas areella fördelning per kommun.

Nästa publicering av SM i denna serie beräknas ske senare under första halvåret av 2000.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Medprodacent
Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Förfrågningar: Maria Tiricke, tfn 08-698 13 30

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Statistikansvarig myndighet och producent
SCB, Programmet för regional planering och naturresurshushållning (MR/REN)
Box 24 300
104 51 Stockholm
Fax 08-506 943 48

Förfrågningar: Hans Ansén, tfn 08-506 947 32

Innehåll

Sammanfattning, Tabell 1	3
Skyddsformer i naturresurslagen, naturvårdslagen och miljöskyddslagen	5
Naturvårdsregistret — historik och uppläggning	6
Skyddsmotiv	6
Resultatredovisning	7
Nationalparker	7
Naturreservat	8
Folkmängd inom olika avstånd från nationalparker och naturreservat	9
Nationalparker och naturreservat inom 5 mil kring de 10 största tätorterna	11
Naturvårdsområden	12
Naturminnen	13
Djurskyddsområden	14
Huvudsakliga skyddsmotiv	15
Naturtyper inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden	16
Skyddad produktiv skogsmark	20
Storleksfördelning av skyddade områden	22
De 10 största naturreservaten, naturvårdsområdena samt djurskyddsområdena	23
Skyddad myr inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden	24
Naturvårdsförvaltare	25
Skötselplaner	26
Djur- och växtarter fridlysta i hela riket	27
Biotopskydd	28
Marina reservat	29
Kommunala beslut om naturreservat och naturvårdsområden	30
Riksintressanta områden	31
Skyddade älvar	32
Skyddade sjöar	33
Nationalstadspark	34
Fördelning på kommun	35
Kostnader	36
Internationell utblick	37
Bilaga. Skyddad natur per kommun. Tabell	38
Summary in English	44

Contents

Swedish summary	3
Protection forms according to the laws on natural protection	5
The Register on Natural Protection — history and structure	6
Motives of protection	6
Results	7
National parks	7
Nature reserves	8
Population within different distances from national parks and nature reserves	9
National parks and nature reserves within 59 km around the 10 largest cities	11
Nature management areas	12
Natural monuments	13
Wildlife sanctuaries	14
Main reasons for protection	15
Nature types in national parks, nature reserves, and nature management areas	16
Protected productive forest land	20
Size distribution of protected areas	22
The 10 largest protected areas	23
Protected mires	24
Nature conservation managers	25
Management plans	26
Animal and plant species protected in the whole country	27
Biotope protection	28
Marine reserves	29
Local government decisions on nature reserves and nature management areas	30
Areas of national interest	31
Protected rivers	32
Protected lakes	33
National City Park	34
Costs for secured areas	36
International outlook	37
Appendix. Protected nature by municipality	38
Summary in English	44

Sammanfattning

Naturskyddet i Sverige var fram till 1999-01-01 lagstadgat i naturresurslagen (NRL), naturvårdslagen (NVL) och miljöskyddslagen (ML). Dessa lagar ersattes 1999-01-01 av miljöbalken. **I det följande hänvisas till de lagar som gällde 1998-**

12-31. Totalt omfattade skyddsformerna detta datum enligt NVL drygt 3,1 milj ha land, vilket motsvarar 7,6 % av Sveriges landareal.

Tabell 1 Sammanställning av skyddade arealer enl. NVL, 1998-12-31

Områdestyp	Antal	Total areal, ha	därav landareal, ha
Nationalparker (NP)	26	652 396	590 683
Naturreservat (NR)	2 066	2 900 044	2 341 065
Naturvårdsområden (NVO)	135	223 072	145 018
Djurskyddsområden (DSO)	1 062	107 852	60 229
Summa 1998	3 289	3 883 364	3 136 995
Summa 1997	3 158	3 829 462	3 094 470

Det är här viktigt att understryka följande.

Varje naturreservat har sina egna skraddarsydda föreskrifter. Detta innebär att t.ex. skogsmarken inom naturreservaten i många fall helt saknar skydd eller endast har begränsat skydd (se vidare tabell 12).

Ett djurskyddsområde innebär inget skydd för biotopen/naturtypen ifråga utan kan endast reglera tillträde, jakt och fiske. Det kan därför diskuteras om man skall räkna in arean av djurskyddsområdena i begreppet "skyddad natur".

Naturminnena utgörs oftast av objekt i naturen, t.ex. träd eller flyttblock, och ytan av denna skyddskategori är försumbar i sammanhanget och redovisas därför inte här.

Siffran 7,6 % av Sveriges landyta kan därför endast användas som ett mått på hur stor del av landytan som omfattas av ett förordnande med stöd av naturvårdslagen av något slag. Däremot säger inte denna siffra något om i vilken utsträckning de ingående naturtyperna har ett fullgott skydd.

Mer intressant från naturvårdssynpunkt är att se på hur stora arealer av *produktiv skogsmark* som omfattas av totalt skydd med stöd av naturvårdslagen (NVL). Många organismgrupper är knutna till sådana produktiva skogsmiljöer. Den produktiva skogsmarksarealen inom naturreservat som omfattas av totalt skydd var 1998-12-31 ca 601 900 ha (tab. 12). Till det kan läggas ca 39 500 ha inom nationalparkerna (skattad uppgift, se kommentar till tab. 12). Tillsammans utgör denna skyddade skogsmark ca 641 400 ha, vilket motsvarar 2,7 % av den totala arealen produktiv skogsmark i Sverige.

Till ovanstående kan läggas den produktiva skogsmark staten genom Naturvårdsverket har förvärvat för naturvårdsändamål (till naturvårdsfonden) men där ett förordnande ännu inte kommit till stånd. Sammantaget utgör ovan nämnda kategorier produktiv skogsmark (skyddad inom nationalparker och naturreservat, inköpt till naturvårdsfonden men inte lagenligt skyddat) tillsammans ca 761 400 ha, vilket motsvarar 3,3 % av Sveriges totala produktiva skogsmarksareal

Barrskog är den naturtyp som dominerar inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden, ca 24 %. Även lövskog, 11 %, och vegetationstäckt öppen fastmark, 22 %, är väl representerade. 18 % utgörs av vatten.

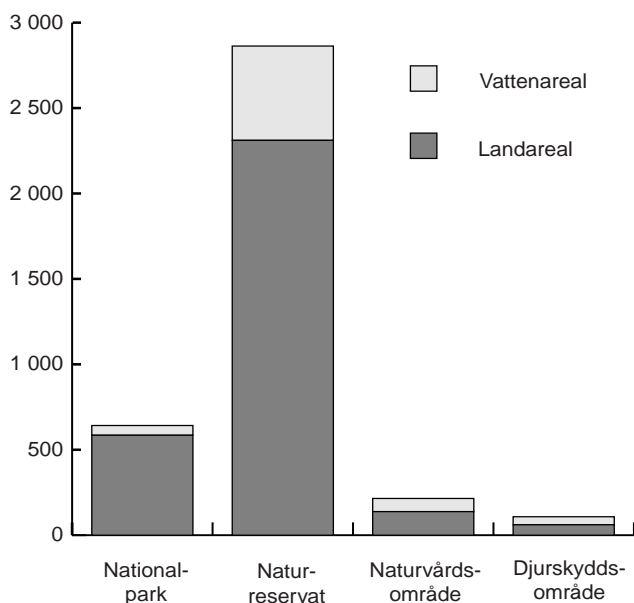
De skyddade myrarna uppgick 1998-12-31 till ca 422 000 ha. Detta kan jämföras med den totala myrarealen, som uppgår till ca 5 milj. ha. Huvuddelen av de skyddade myrarna ligger i de tre nordligaste länen.

Fyra marina reservat är avsatta. Alla dessa är samtidigt NP, NR eller NVO.

En nationalstadspark har hittills inrättats.

Den skyddade arealen är mycket ojämnt fördelad i landet. Av den totala nationalparks- och naturreservatsarealen ligger drygt 2,7 milj ha, eller ca 77 %, i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Inom dessa län ligger tyngdpunkten av skyd-

Figur 1 Areal i olika skyddsformer, 1 000-tal ha
Chart 1 Area of different protected areas

dade områden helt och hållet i fjällen eller längs kanten av fjällkedjan.

Ett försök att fördela de skyddade arealerna per kommun har gjorts. Denna statistik återfinns i en bilaga. Uppgifterna är inte helt exakta, bl.a. beroende på att för skyddade områden som ligger i mer än en kommun, har fördelningen per kommun delvis gjorts schablonmässigt.

För att säkra skyddade områden avsattes under 1998 ca 180,9 milj. kr. Av detta avser 136,0 milj. kr köp, 39,1 milj. kr ersättning för intrång och 5,8 milj. kr bidrag. Därutöver har Skogsstyrelsen betalat ut 23,7 milj. kr som ersättning för biotopskydd.

Skyddet av biotoper regleras i NVL 21 § och består av tre olika typer av skydd enligt Naturvårdsförordningen 19§. Enligt NVF § 19b har 893 områden med 2 424 hektar avgränsats av skogsstyrelserna.

Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv regleras i NRL 2 kap. 6 §. De omfattar totalt 145 809 km², d.v.s. ca 30 % av hela rikets areal.

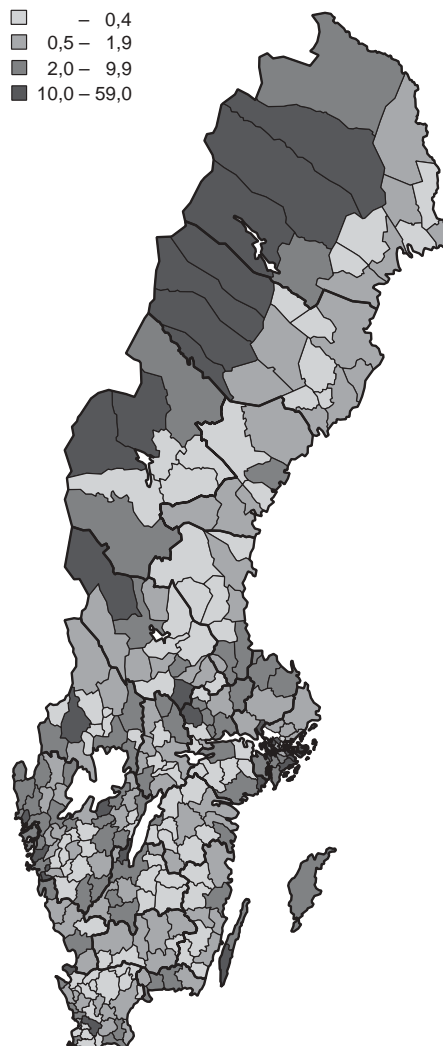
I NRL 3 kap. 6 § framgår vilka älvar som skyddas mot vattenkraftutbyggnad. Det rör sig om de fyra nationalälvarna Torne-, Kalix-, Pite- och Vindelälven samt ytterligare 40 delavrinningsområden med en totalareal om 153 289 km². Dessutom är 10 älvsträckor skyddade.

Antalet sjöar som skyddas mot utsläpp enligt miljöskyddslagen uppgår till 10 fördelade på 8 områden. Arealerna kan inte bestämmas med exakthet.

De nordiska länderna har stora arealer skyddad natur per invånare jämfört med övriga Europa. Beräknas i stället andelen skyddad natur av totala arealen har många andra europeiska länder skyddat större delar av sina territorier, trots större befolkningstäthet.

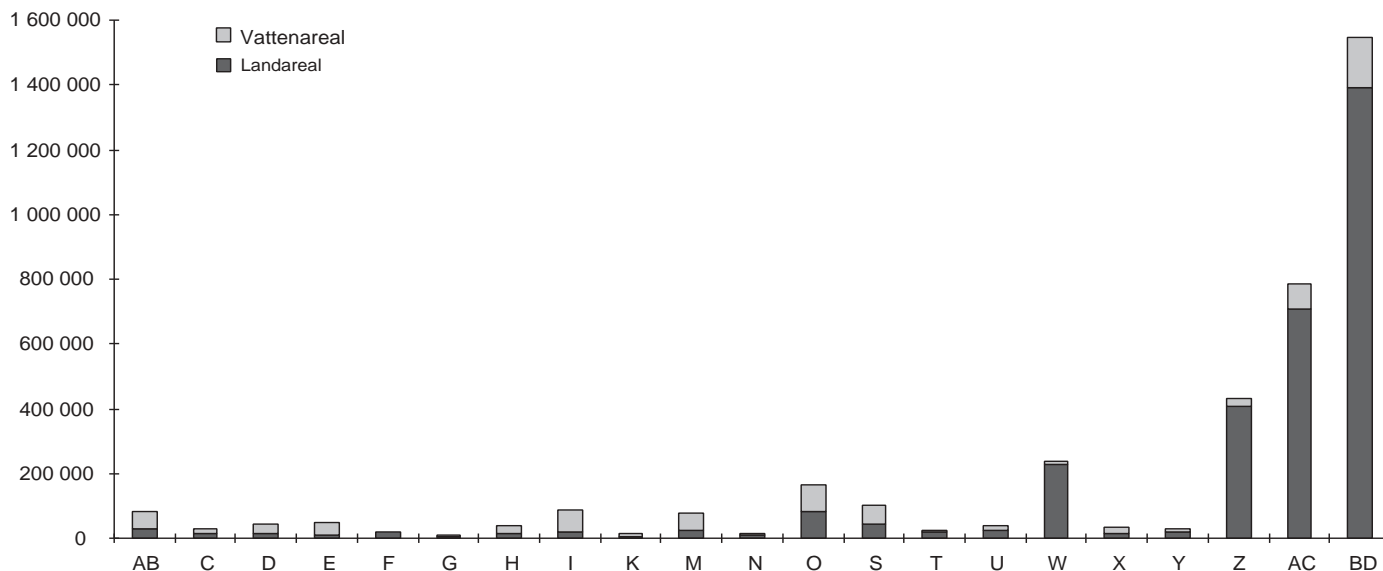
Figur 3 Skyddad areal (NP, NR, NVO och DSO) kommunvis, procent av total landareal i resp. kommun

Chart 3 Protected land area (all types of protection) by municipality, percent of total land area in each municipality

Figur 2 Areal skyddad natur länsvis (NP, NR, NVO och DSO), hektar

Chart 2 Protected area by county by land and water area

Skyddsformer i naturresurslagen, naturvårdslagen och miljöskyddslagen

I det följande ges en kort orientering om **de olika skyddsformer som gällde 1998-12-31**, enligt naturresurslagen, naturvårdslagen och miljöskyddslagen samt bestämmelser angående fridlysning av djur och växter. Vidare definieras några andra centrala begrepp som tas upp i denna publikation. Den som vill ha fullständiga uppgifter om de lagar och förordningar som reglerar naturskyddet hänvisas till själva lag- respektive förordningstexterna.

Nationalpark (NP)

Ett större sammanhängande område av viss landskapstyp kan med stöd av 4 § naturvårdslagen avsättas som nationalpark. Området bör befinna sig i "naturligt tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick". En förutsättning är att staten äger marken. Beslut om att avsätta nationalpark fattas av riksdag och regering. Kriterier, riktlinjer och mål för bildandet av nya nationalparker framgår av Naturvårdsverkets Nationalparksplan.

Naturreservat (NR)

Område som behöver särskilt skyddas och vårdas p.g.a sin säregna eller värdefulla naturs skull eller p.g.a. att området är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv, kan genom beslut av länsstyrelse eller, efter delegering, kommun avsättas som naturreservat (med stöd av 7 § naturvårdslagen). Länsstyrelsen får inte avsätta ett område till naturreservat om syftet med förordnandet i allt väsentligt kan tillgodoses genom att området i stället förklarar som naturvårdsområde. Skyddsformen bör därför i första hand användas för områden där det behövs relativt omfattande skyddsbestämmelser (föreskrifter) för att säkerställa naturvårdsintresset. Naturreservat kan omfatta såväl privat som samhällsägda mark. Motiven för reservatsbildning kan vara mångskiftande, allt från friluftsliv och rekreation till strikt vetenskapliga som t.ex skydd för flora och fauna eller orörda referensområden för miljöövervakning och forskning. Oftast är ändamålet med förordnandet en kombination av ovanstående motiv.

Naturvårdsområde (NVO)

Denna skyddsform (19 § naturvårdslagen) kan användas när särskilda åtgärder behövs för att skydda eller vårda naturmiljön. Beslut om naturvårdsområde kan fattas av länsstyrelse eller, efter delegering, av kommun. Inom ett naturvårdsområde får föreskrifterna inte vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet.

Naturminne (NM)

Små områden, vanligtvis mindre än 1 ha, eller punktobjekt som t.ex träd, trädgrupper, flyttblock och jättegrytor kan av länsstyrelsen med stöd av 13 § naturvårdslagen skyddas som naturminne. Sedan 1 augusti 1991 har kommunerna möjlighet att begära delegering även av rätten att bilda naturminnen.

Djurskyddsområde (DSO)

I syfte att trygga vissa områden för djurlivet kan länsstyrelsen med stöd av 14 § tredje stycket naturvårdslagen och 14 § första stycket naturvårdsförordningen inrätta djurskyddsområden. Föreskrifterna innebär att allmänheten, och i vissa fall även

markägaren, inte får vistas inom området under viss tid av året. Föreskrifterna kan även inskränka rätten till jakt och fiske. De vanligaste motiven för djurskyddsområden är att skydda fåglars häckningsområden under häckningstid (fågelskyddsområde) eller sälars uppehållsplatser (sälkyddsområde).

Det bör understrykas att förordnande om djurskyddsområde endast kan reglera tillträde, jakt och fiske och därmed inte innebär något skydd för naturtypen i fråga. Sedan den 1 augusti 1991 finns även möjlighet för länsstyrelsen att på motsvarande sätt besluta om beträdnadsförbud till skydd för växtarter.

Fridlysning av djur och växter

Med stöd av 14 § första och andra styckena naturvårdslagen och 15 § naturvårdsförordningen kan Naturvårdsverket besluta om fridlysning av djur- och växtarter i hela landet. Länsstyrelserna kan på motsvarande sätt meddela fridlysningsbestämmelser för djur- och växtarter i länen.

Biotopskydd

Med stöd av 21 § naturvårdslagen och 19 § naturvårdsförordningen kan biotoper skyddas. Det finns tre olika typer av skydd enligt 19 § NVF.

Marina reservat

Ett nytt skyddsobjekt är marina reservat. Syftet med dessa är att skydda marint värdefulla miljöer, ekosystem, arter och processer. Dessa är redan skyddade som NP, NR eller NVO.

Riksintressanta områden

I NRL 2 kap. 6 § finns regler om områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv. En del av dessa riksobjekt kan vara skyddade med stöd av NVL, men de flesta saknar sådant stöd.

Skyddade älvar, nationalstadspark

Skyddsregler enl. NRL, se tabelltexten.

Naturvårdsförvaltning

I 1 § naturvårdsförordningen definieras detta begrepp så som den vård och förvaltning som behövs för att tillgodose det ändamål som avses med förordnandet enligt naturvårdslagen. Naturvårdsförvaltare är den som ansvarar för att denna skötsel utförs.

Skötselplan

I denna meddelar länsstyrelsen, eller kommunen i de fall denna är beslutsmyndighet, föreskrifter om naturvårdsförvaltningen. En skötselplan anger med andra ord hur ett naturreservat eller naturvårdsområde skall skötas och disponeras.

Naturvårdsregistret – historik och uppläggning

Enligt 35 § naturvårdsförordningen skall länsstyrelsen föra ett register över beslut i naturvårdsärenden och andra förhållanden på naturvårdens område (naturvårdsregister). Vidare skall Naturvårdsverket föra ett sammanfattande riksregister. Med stöd av denna paragraf har Naturvårdsverket år 1980 meddelat närmare anvisningar i form av en kungörelse för hur detta skall ske (Statens naturvårdsverks författningssamling SNFS 1980:1, NV:4).

I takt med att Naturvårdsverket erhöll uppgifter, strukturerade på det sätt som föreskrivs i ovan nämnda kungörelse, påbörjades ett arbete att bygga upp ett datorbaserat, centralt naturvårdsregister. Detta register benämns i föreliggande publikation NVR. NVR byggs alltså helt och hållet, med undantag av data om nationalparkerna samt djur- och växtarter fridlysta i landet, på de uppgifter som har erhållits, och fortlöpande erhålls, från länsstyrelserna. Varje län har således ett eget register över skyddade områden m.fl förhållanden på naturvårdens område. I regel är dessa register ännu inte datorbaserade utan av arkivkaraktär.

Ajourföring av NVR sker på Naturvårdsverket på basis av de uppgifter som verket fortlöpande erhåller från länsstyrelserna. Ett beslut registreras inte i NVR förrän det vunnit laga kraft (det datum beslutet börjar gälla). Detta medför att inkomna beslut får ligga på bevakning till dess att överklagandetiden har gått ut eller att eventuella överklaganden har avgjorts. Det innebär i sin tur en viss fördröjning mellan tidpunkten för länsstyrelsens beslut och det att uppgifterna registreras i NVR. Sedan år 1988 har även kommunerna, efter delegering från länsstyrelsen, möjlighet att bilda naturreservat och naturvårdsområden. Sedan den 1 augusti 1991 omfattar den möjligheten även naturminnen. I den utsträckning kommunerna fattar beslut med stöd av naturvårdslagen som innehåller uppgifter som skall registreras i NVR är det respektive kommun som skall tillhandahålla uppgifterna.

Det bör påpekas att vid sidan av det datorbaserade NVR har Naturvårdsverket ett traditionellt arkivregister med handlingar rörande naturvårdsobjekt. Detta arkivregister följer NVR:s indelning beträffande objektnummer.

Digitala gränser för objekt med utbredning införs i det s.k. NAVO-basen. Ajourföring av denna bas sker en gång per år av lantmäteriverket på uppdrag av naturvårdsverket. För punktobjekt, som naturminnena, finns koordinater.

Skyddsmotiv

De huvudsakliga skyddsvärden som ligger till grund för förordnandet, skyddsmotiven, anges enligt följande kod:

- B = vetenskapligt botaniskt
- Z = vetenskapligt zoologiskt (exklusive ornitologi)
- O = vetenskapligt ornitologiskt
- E = vetenskapligt allmänekologiskt
- S = vetenskapligt skogligt, värden som är knutna till skogsekosystemet t ex skoglig kontinuitet eller orördhet
- G = geovetenskapligt
- H = vetenskapligt hydrologiskt
- Li = vetenskapligt limnologiskt
- M = vetenskapligt marint
- K = vetenskapligt kulturhistoriskt/kulturmiljö
- P = pedagogiskt, endast för objekt som är direkt avsedda att utnyttjas för undervisningsändamål
- F = forskningsområde/referensområde, endast för objekt som är direkt avsedda att nyttjas för forskning eller miljöövervakning
- L = landskapsbild
- R = rekreation, friluftsliv

Skyddsmotiv för nationalparkerna anges i tabell 2. I tabell 10 ges en sammanställning över fördelningen av skyddsmotiv. Observera att varje objekt kan ha ett eller flera skyddsmotiv och att skyddsmotiven anges utan prioritetsordning. Endast de skyddsmotiv som uttryckligen finns angivna i besluten har registrerats i NVR.

Resultatredovisning

Tabell 2 Nationalparker 1998-12-31
Table 2 National parks

Namn	Nr i karta	Län	Kommun	Areal tot ha	Areal land ha	Skydds-motiv	Kartbild
Ängsö	1	AB	Norrtälje	188	73	BOKLR	
Tyresta	2	AB	Haninge, Tyresö	1 970	1 880	BZOSXGKR	
Store mosse	3	F	Gnosjö, Vaggeryd, Värnamo	7 850	7 491	BOESGL	
Blå Jungfrun	4	H	Oskarshamn	191	66	GL	
Norra Kivill	5	H	Vimmerby	111	109	BZOS	
Gotska Sandön	6	I	Gotland	4 500	3 638	ZGL	
Stenshuvud	7	M	Simrishamn	302	242	BZOSGKLR	
Dalby Söderskog	8	M	Lund	37	37	BSK	
Tresticklan	9	O	Dals-Ed	2 909	2 722	GLS	
Djurö	10	O	Mariestad	2 400	315	BZOSGKFLR	
Tiveden	11	O, T	Karlsborg, Laxå	1 353	1 216	BSGFL	
Garphyttan	12	T	Örebro	111	111	K	
Färnebofjärden	13	U, W, X	Heby, Sala, Avesta, Sandviken	10 100	5 990	BZFGKORS	
Töfsingdalen	14	W	Älvdalen	1 615	1 613	ZSGL	
Hamra	15	X	Ljusdal	29	28	BS	
Skuleskogen	16	Y	Kramfors, Örnsköldsvik	2 950	2 650	BSGL	
Sånfjället	17	Z	Härjedalen	10 440	10 400	ZSGL	
Björnlandet	18	AC	Åsele	1 130	1 095	SK	
Abisko	19	BD	Kiruna	7 700	6 877	BEGFLR	
Muddus	20	BD	Jokkmokk, Gällivare	49 340	47 880	BZOSGLR	
Padjelanta	21	BD	Jokkmokk	198 400	167 100	BZOGKLR	
Pieljekaise	22	BD	Arjeplog	15 340	13 998	SL	
Sarek	23	BD	Jokkmokk	197 000	193 100	BZOGLR	
Stora Sjöfallet	24	BD	Jokkmokk, Gällivare	127 800	118 700	BZOSGLR	
Vadvetjåkka	25	BD	Kiruna	2 630	2 582	BGL	
Haparanda skärgård	26	BD	Haparanda	6 000	770	BOGKR	
Summa 1998				652 396	590 683		
Summa 1997				642 295	584 693		
Summa 1991				631 332	579 238		

Kommentarer till tabell 2

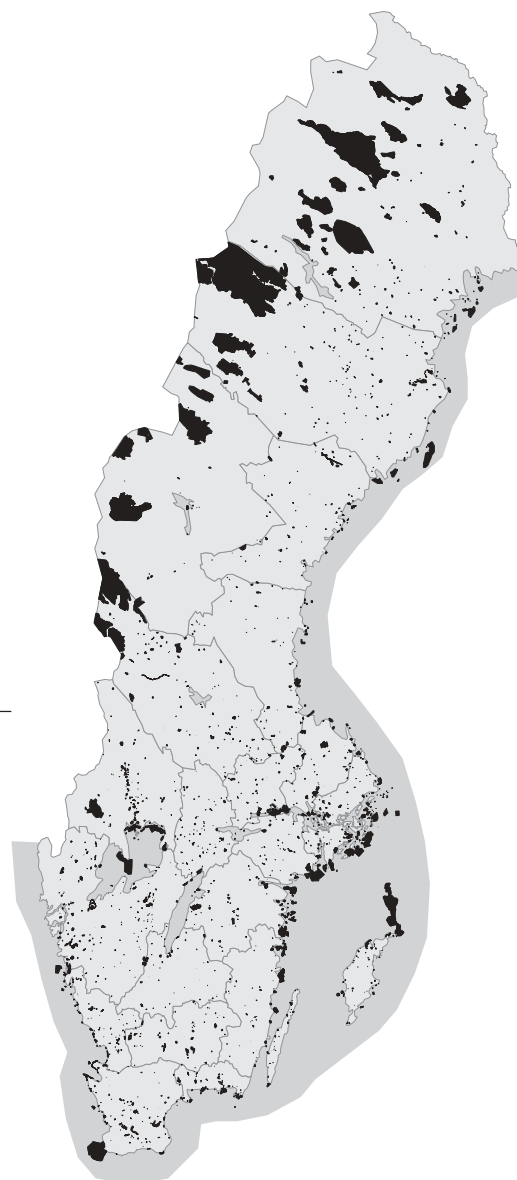
1. Ca 95 % av den totala nationalparksarealen ligger inom fjällområdet i Norrbottens län (Abisko, Stora Sjöfallet, Sarek, Pieljekaise, Vadvetjåkka, Padjelanta) eller fjällnära i samma län (Muddus). Således råder en stor naturgeografisk obalans när det gäller de befintliga nationalparkerna.
2. Av den totala nationalparksarealen utgör ca 9 % vatten (se vidare tabell 11 och kommentarer till denna).
3. År 1989 presenterade Naturvårdsverket en Nationalparksplan för Sverige. Denna utgör verkets förslag till nytt nationalparkssystem. Tjugo områden föreslås som nya nationalparker. Planen innebär även att ett antal befintliga nationalparker föreslås upphävas. Sammantaget kommer Nationalparksplanen, när den är genomförd, att föra med sig

en jämnare representation av de olika landskapstyper som finns i Sverige och därmed också en bättre geografisk balans. Om alla förslag realiserats, kommer den totala arealen inom nationalparker att mer än tredubblas.

4. De flesta nationalparkerna bildades redan före Naturvårdsverkets tillkomst år 1967. De första (9 stycken) avsattes redan år 1909. Under 90-talet har hittills Björnlandet, Djurö, Tyresta, Haparanda skärgård, Trestickan och Färnebofjärden avsatts.
4. Av den sammanlagda skyddade landarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och djurskyddsområden) utgör nationalparkernas landareal 18,8 %.
5. Skyddsmotiven förklaras på sid 6.

Tabell 3 Naturresevat länsvis 1998-12-31*Table 3 Nature reserves by county*

Län	Antal	Areal totalt ha	därav land- areal, ha	Andel landareal av totalarealen, %	Kartbild
AB	165	67 004	21 996	33	
C	66	26 343	14 759	56	
D	71	34 179	10 377	30	
E	81	39 644	9 469	24	
F	56	7 346	6 851	93	
G	66	10 105	5 659	56	
H	104	28 894	9 639	33	
I	59	70 276	5 587	8	
K	62	10 973	5 393	49	
M	142	60 942	16 126	26	
N	107	10 824	7 984	74	
O	268	58 171	34 341	61	
S	53	89 299	35 069	39	
T	82	8 201	5 210	64	
U	77	24 406	11 515	47	
W	127	209 640	203 991	97	
X	82	17 050	8 766	51	
Y	84	17 354	12 732	73	
Z	36	431 409	405 587	94	
AC	130	783 552	716 426	91	
BD	148	894 433	793 584	89	
Summa 1998	2 066	2 900 044	2 341 065	81	
Summa 1997	1 948	2 863 496	2 311 072	81	
Summa 1991	1 381	2 277 956	1 848 455	81	

Kommentarer till tabell 3

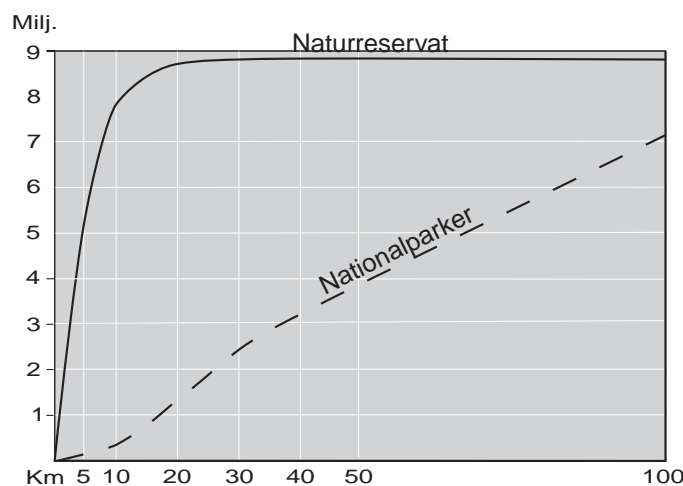
- 82 % av landarealen i naturreservat ligger i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Inom dessa län ligger merparten av reservaten i fjällområdet eller det fjällnära området (ovanför den s.k. skogsodlingsgränsen).
- Även Dalarnas län har en stor andel av den totala landarealen naturreservat, 9 %. Ytan här domineras av fem reservat i Dalafjällen: Långfjället, Fulufjället, Drevfjället, Städjan-Nipfjället och Vedungsfjället.
- Ovanstående innebär att vissa naturgeografiska regioner och dessas naturtyper är klart underrepresenterade bland den skyddade arealen (se även kommentar 1 till tab. 2). Det gäller främst naturgeografiska regioner i den mellanboreala och den sydligt boreala zonen samt regioner i resten av Svealand och Götaland.
- Av den totala reservatsarealen i landet utgör 19 % vatten (se vidare tab. 11 och kommentarer till denna).
- Av den sammanlagda skyddade landarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och djurskyddsområden) utgör reservatlandarealen 75 %.
- Sedan 1967, året då Naturvårdsverket och länsstyrelsernas naturvårdsenheter (i dag miljövårdsenheter) bildades, har antalet naturreservat ökat från 360 till 2 066. Under samma tid har den totala landarealen ökat från ca 25 000 ha till 2 341 000 ha.
- Observera att antalet områden påverkas av att registrering sker länsvis. Ett sammanhängande område som går över länsgränser blir därmed fördelat på flera "länsområden". Antalet sammanhängande områden i riket som helhet är därför något färre än det i "Summa 1998" angivna.
O, P och R län, förutom Habo och Mullsjö kommuner, slogs samman till ett län 1.1.1998. Objekt som delas av tidigare länsgränser redovisas här dock fortfarande som två objekt.
Totalarealen naturreservat ökade under 1998 med 36 500 hektar.
- Sedan 1988 har 85 naturreservat bildats genom kommunala beslut (se vidare tabell 21).
- Kartbilden visar naturreservatens lägen och utbredning. Viss osäkerhet finns i kartbilden, och några enstaka områden saknas.

Tabell 4 Folkmängd inom olika avstånd från nationalparker och naturreservat
Table 4 Population within different distances from national parks and nature reserves

Avstånd	Nationalparker, antal personer	% av total bef	Naturreservat, antal personer	% av total bef	Nationalparker och naturreservat	% av total bef
Inom	0	0,0	7 500	0,1	7 500	0,1
5 km	94 100	1,1	5 050 000	57,1	5 058 000	57,2
10 km	299 200	3,4	7 800 000	88,2	7 809 000	88,3
20 km	1 299 200	14,7	8 725 000	98,6	8 735 000	98,7
30 km	2 459 700	27,8	8 813 000	99,6	8 813 000	99,6
40 km	3 225 900	36,5	8 836 000	99,9	8 836 000	99,9
50 km	3 852 900	43,5	8 847 500	100,0	8 847 500	100,0
100 km	7 232 100	81,7	8 847 500	100,0	8 847 500	100,0

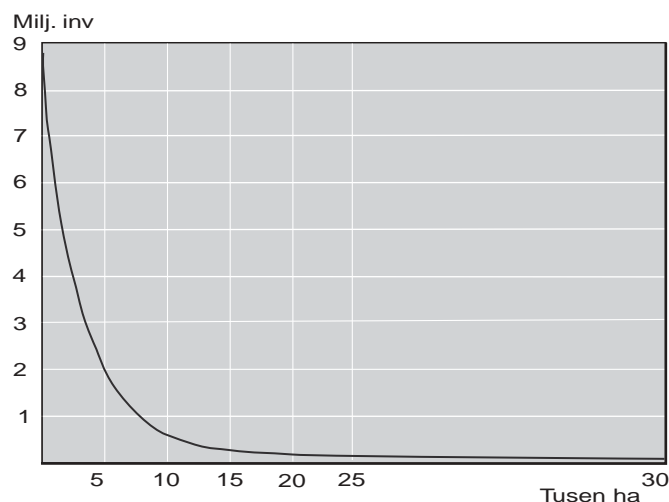
Figur 4 Folkmängd inom olika avstånd från nationalparker och naturreservat

Chart 4 Population within different distances from national parks and nature reserves

Figur 5 Areal nationalparker och naturreservat inom 20 km efter antal invånare

Chart 5 Area of national parks and nature reserves within 20 km by inhabitants

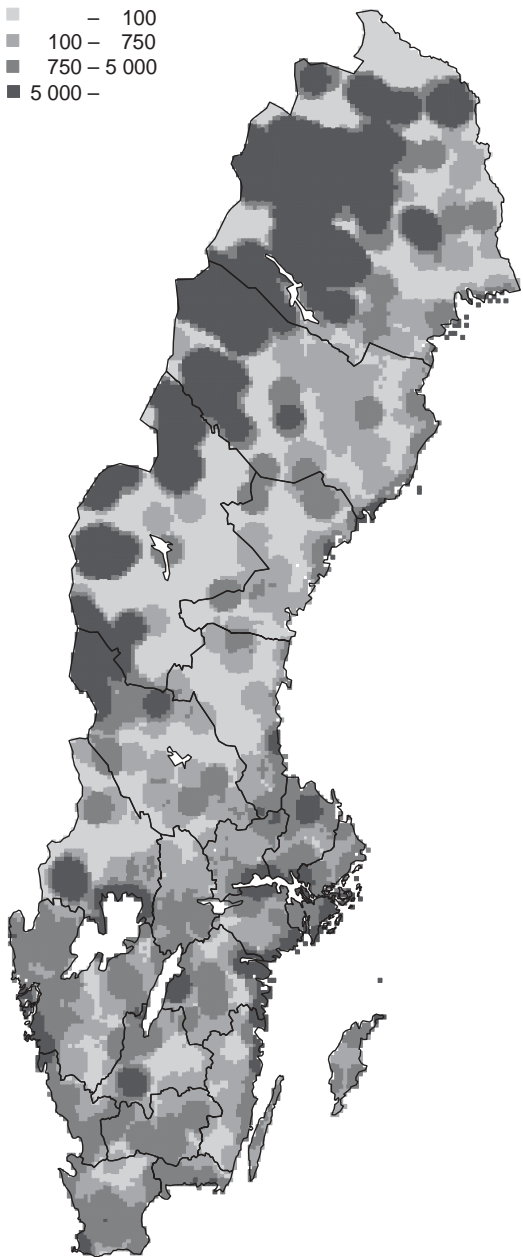
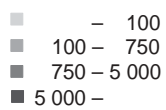

Kommentarer till tabell 4 och figurerna 4-5 och 6-7 nästa sida

1. Ca 7 500 personer har sin bostad i nationalpark eller naturreservat. Inom fem km når drygt fem milj. invånare denna typ av skyddsobjekt. Närmare 99 procent av befolkningen har tillgång till nationalpark eller naturreservat inom 20 km från bostaden. Inom 50 km har hela befolkningen denna tillgång.
2. Nationalpark når 82 procent av befolkningen inom 10 mil från bostaden.
3. Figur 5 visar hur stor areal (land och vatten) nationalpark eller naturreservat man når inom 20 km från bostaden. Ca 1 500 personer når minst 50 000 ha sådan areal inom detta avstånd. Närmare en milj. personer når minst 8 000 ha, och ca fyra milj når minst 2 500 ha. Bor man mitt i ett naturreservat, och detta sträcker sig 2 mil åt alla håll, har man tillgång 125 600 ha skyddad areal. Ingen i landet bor så. Drygt 100 000 personer når över huvudtaget inte nationalpark eller naturreservat inom 20 km från bostaden.
4. Kartorna på nästa sida visar tillgången på arealer nationalpark och naturreservat inom 20 km resp 50 km från punkter utlagda över Sveriges yta med 5 km avstånd från varandra.

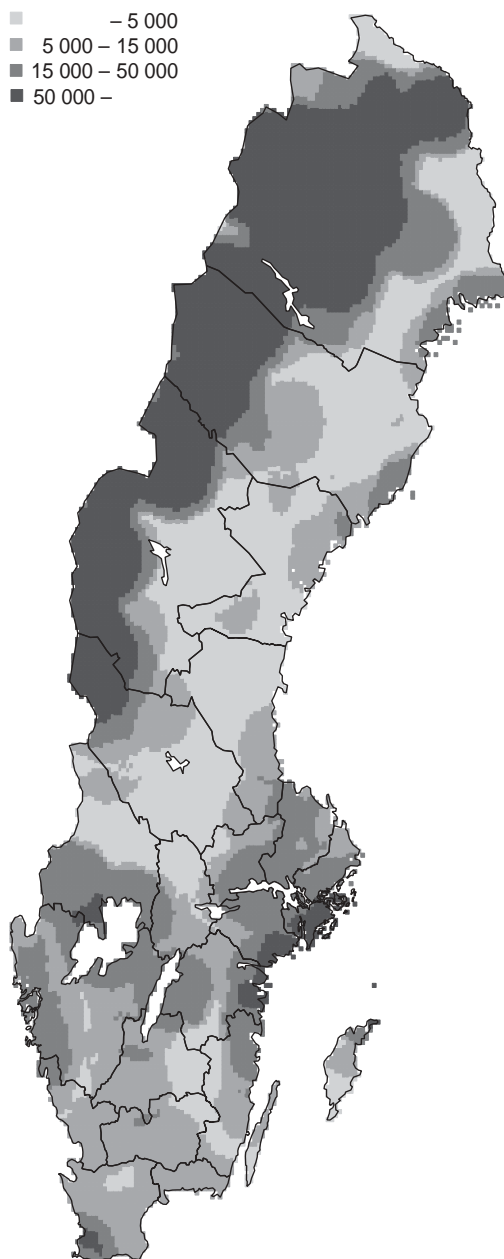
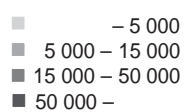
Figur 6 Areal nationalpark och naturreservat inom 20 km. Hektar

Chart 6 Area of national parks and nature reserves within 20 km. Hectare

Figur 7 Areal nationalpark och naturreservat inom 50 km. Hektar

Chart 7 Area of national parks and nature reserves within 50 km. Hectare

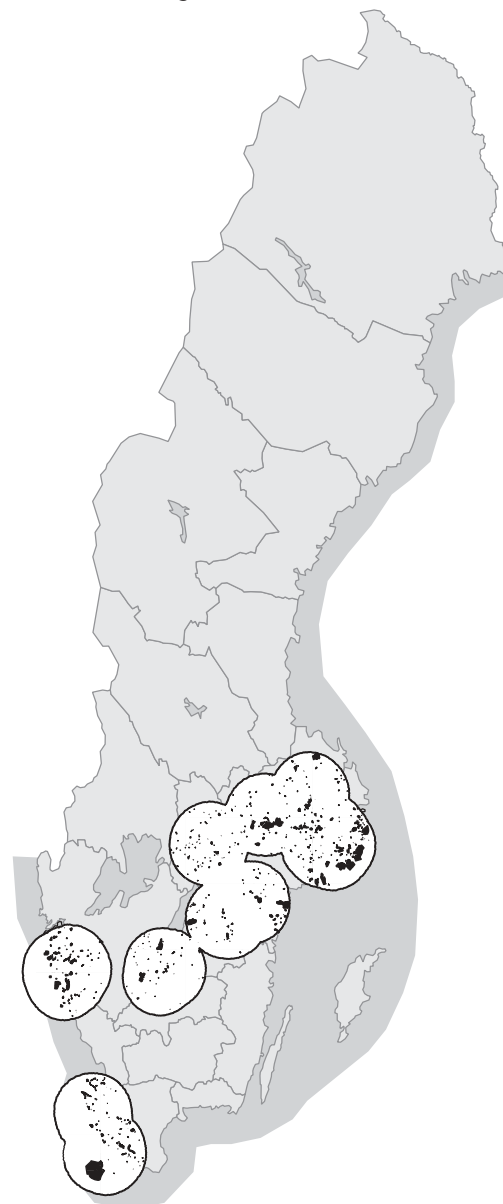
Tabell 5 Nationalparker och naturreservat inom 5 mil kring de 10 största tätorterna
Table 5 National parks and nature reserves within 50 km around the 10 largest cities

Tätort	Areal nationalpark, ha	därav land	Areal naturreservat, ha	därav land	Sa areal np och nr, ha	därav land	Total areal inom 5 mil	därav land	% np och nr av total areal	nr av land
Stockholm	2 060	1 950	65 920	24 390	67 980	26 340	1 370 920	916 050	5,0	2,9
Göteborg	0	0	30 730	15 110	30 730	15 110	1 156 400	643 910	2,7	2,3
Malmö	40	40	51 340	7 550	51 380	7 590	971 670	431 700	5,3	1,8
Uppsala	0	0	22 070	15 690	22 070	15 690	947 420	860 370	2,3	1,8
Västerås	0	0	28 000	12 060	28 000	12 060	933 100	832 770	3,0	1,4
Linköping	0	0	10 960	3 270	10 960	3 270	939 320	834 580	1,2	0,4
Örebro	110	110	5 170	3 910	5 280	4 020	929 150	837 410	0,6	0,5
Helsingborg	0	0	6 740	5 590	6 740	5 590	920 550	412 000	0,7	1,4
Norrköping	0	0	17 550	2 700	17 550	2 700	913 070	776 080	1,9	0,3
Jönköping	7 850	7 490	15 010	14 590	22 860	22 080	1 012 480	905 890	2,3	2,4
Summa de 10	10 060	9 590	229 240	90 420	239 300	100 010	8 240 200	5 830 000	2,9	1,7

Tabell 6 Landareal nationalparker och naturreservat per person inom 5 mil kring de 10 största tätorterna, m²
Table 6 Land area of national parks and nature reserves per person within 50 km around the 10 largest cities, m²

Tätort	Nationalpark	Naturreservat	Totalt
Stockholm	17	212	229
Göteborg	0	314	314
Malmö	2	322	324
Uppsala	0	1 308	1 308
Västerås	0	1 196	1 196
Linköping	0	353	353
Örebro	12	431	443
Helsingborg	0	662	662
Norrköping	0	320	320
Jönköping	937	1 826	2 763

Figur 8 Nationalparker och naturreservat inom 5 mil kring de 10 största tätorterna
Chart 8 National parks and nature reserves within 50 km around the 10 largest cities

Kommentarer till tabell 5 och 6 samt figur 8

1. Den totala ytan inom 5 mil runt de 10 största tätorterna uppgår alltså till 8,2 milj ha, varav 5,8 milj ha land. Nationalparker och naturreservat inom denna yta utgör 239 300 ha varav 100 000 ha land. För tätorterna Malmö och Norrköping är andelen land inom nationalparkerna och naturreservaten betydligt mindre än genomsnittet för de 10 tätorterna, endast 15 procent mot genomsnittet 42 procent.
2. Vid beräkning av summa för de 10 tätorterna har hänsyn tagits till att somliga områden faller inom flera tätorters 5-milszon. Dubbelräkning av sådana områden förekommer således inte.
3. Arealen land nationalpark och/eller naturreservat per tätortsboende inom 5 mil från tätortsgränsen är, av de 10 största tätorterna, högst i Jönköping med 2 763 m². Det lägsta värdet har Stockholms tätorts invånare med 229 m².

Tabell 7 Naturvårdsområden länsvis 1998-12-31
Table 7 Nature management areas by county

Län	Antal	Areal totalt ha	därav landareal, ha	Andel landareal av totalarealen, %	Kartbild
AB	15	12 893	6 827	53	
C	-	-	-	-	
D	4	2 636	2 037	77	
E	2	311	311	100	
F	3	5 491	4 776	84	
G	3	232	177	76	
H	12	5 924	5 924	100	
I	7	12 306	12 049	98	
K	2	965	817	85	
M	9	6 289	5 990	95	
N	5	5 290	1 560	29	
O	39	94 651	39 383	42	
S	1	11 400	10 000	88	
T	1	14 800	13 500	91	
U	1	8 700	8 100	93	
W	6	25 525	23 187	91	
X	13	7 175	3 274	46	
Y	3	6 841	5 963	87	
Z	1	270	265	98	
AC	6	690	210	30	
BD	2	683	668	98	
Summa 1998	135	223 072	145 018	65	
Summa 1997	125	215 369	138 039	64	
Summa 1991	96	176 725	109 615	62	

Kommentarer till tabell 7

1. Skyddsformen naturvårdsområde, som infördes i naturvårdslagen 1974, utgör endast en mindre andel, 4,6 %, av den sammanlagda skyddade landarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och djurskyddsområden).
2. Den största totalarealen med naturvårdsområden återfinns i Västra Götalands län. Här återfinns många marina områden (Gullmarn och områden med grunda mjukbottenar) bland naturvårdsområdena. I Örebro, Västmanlands och Dalarnas län dominerar det stora naturvårdsområdet Malingsbo-Kloten som sammantaget har en totalareal på ca 48 500 ha.
3. Av den totala arealen naturvårdsområden utgör vatten 35 %
4. Lagstiftningen ger denna skyddsform en stor begränsning (föreskrifterna får inte vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet). Någon kraftigare ökning av takten att tillskapa nya naturvårdsområden är därför inte att vänta. Skyddsformen är lämplig och skall användas i stället för reservatsbildning i de fall det inte är nödvändigt att avsevärt försvåra markanvändningen för att uppnå syftet med förordnandet. Exempel kan vara ytterskärgårdar, marina miljöer och skogsområden för friluftslivet.
5. Observera att antalet områden påverkas av att registrering sker länsvis. Ett sammanhängande område som går över länsgränser blir därmed fördelat på flera "länsområden".

Antalet sammanhängande områden i riket som helhet är därför något färre än det i "Summa 1998" angivna.

O, P och R län, förutom Habo och Mullsjö kommuner, slogs samman till ett län 1.1.1998. Objekt som delas av tidigare länsgränser redovisas här dock fortfarande som två objekt.

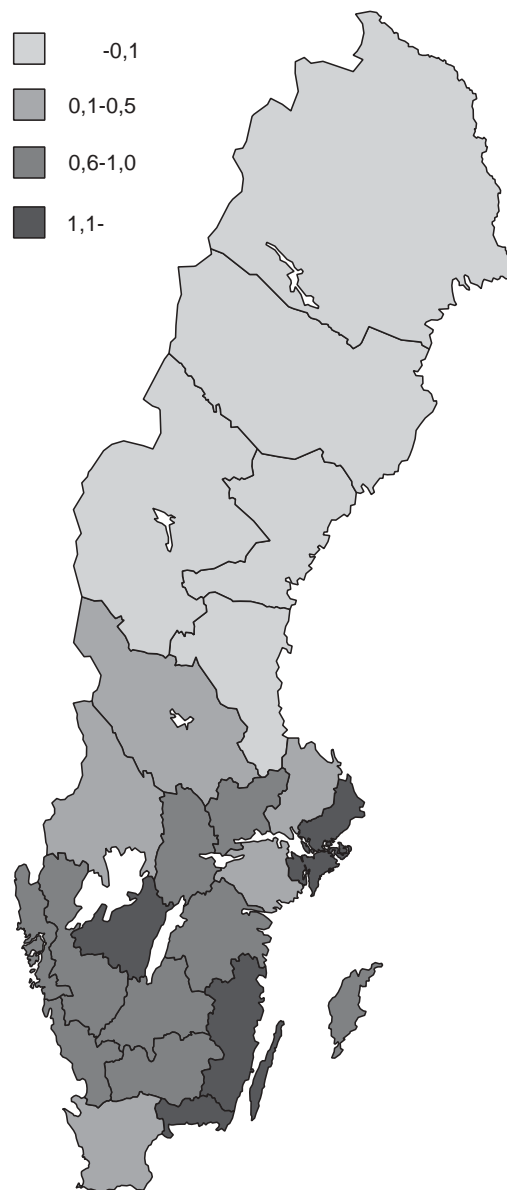
Totalarealen naturvårdsområden ökade under 1998 med ca 7 700 hektar.

6. Summering av de arealer som erhålls med hjälp av de digitala gränserna i d.sk. NAVO-basen ger en totalareal för riket som ligger ca. 50 000 ha lägre än den i tabellen redovisade.
7. Kartbilden visar naturvårdsområdenas lägen och utbredning. Viss osäkerhet finns i kartbilden, och några enstaka områden saknas.

Tabell 8 Naturminnen länsvis 1998-12-31
 Table 7 Natural monuments by county

Län	Antal
AB	143
C	30
D	24
E	99
F	68
G	86
H	214
I	27
K	76
M	52
N	39
O	212
S	25
T	64
U	43
W	151
X	8
Y	16
Z	23
AC	12
BD	20
Summa 1998	1 433
Summa 1997	1 430
Summa 1991	1 429

Antal naturminnen per 100 km² landareal

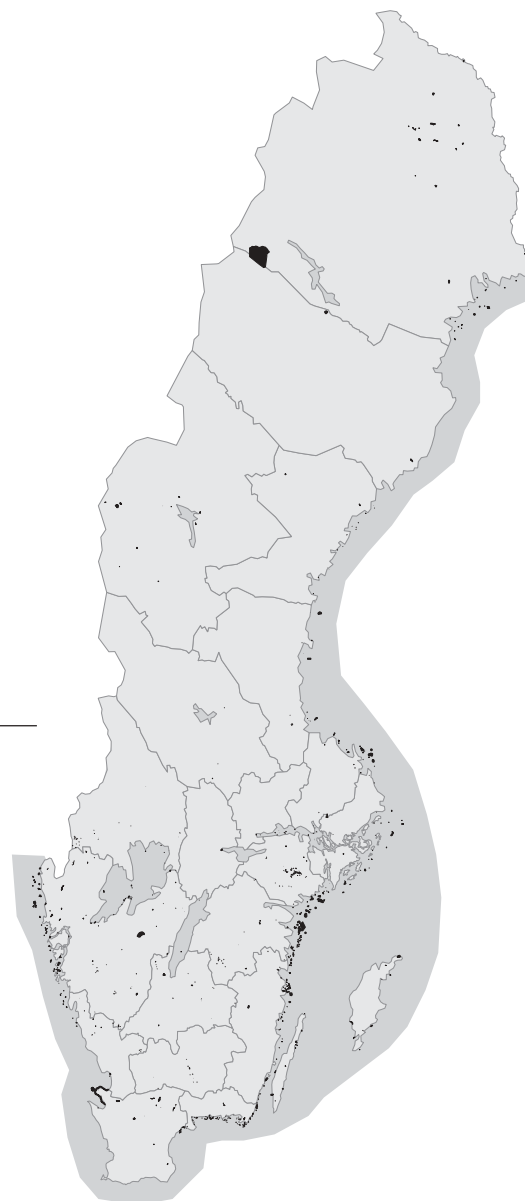

Kommentarer till tabell 8

1. Eftersom naturminnen i huvudsak utgörs av punktojekt är det inte meningsfullt att redovisa totalareal eller landareal för denna skyddsform. Naturminnenas andel av den sammanlagda skyddade landarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, naturminnen och djurskyddsområden) är försumbar.
2. Merparten av naturminnena är avsatta genom äldre beslut och med stöd av tidigare naturvårdslagstiftning. De flesta utgörs av mer eller mindre märkliga, oftast äldre träd. Andra objekt är flyttblock och jättegrytor. Även mindre områden (vanligtvis mindre än 1 ha) som t.ex växtplatser för ovanliga växter eller små holmar förekommer bland naturminnena.
3. Någon betydande ökning av antalet naturminnen är inte att vänta. Endast smärre förändringar skedde under 1998.

Tabell 9 Djurskyddsområden länsvis 1998-12-31
Table 9 Wildlife sanctuaries by county

Län	Antal	Areal totalt ha	därav land- areal, ha	Andel landareal av totalarealen, %	Kartbild
AB	30	1 653	507	31	
C	30	4 896	333	7	
D	162	8 213	848	10	
E	70	9 842	806	8	
F	28	709	275	39	
G	6	114	33	29	
H	120	5 588	879	16	
I	12	1 502	439	29	
K	70	1 548	577	37	
M	61	9 181	1 768	19	
N	23	568	202	36	
O	281	8 350	5 049	60	
S	39	678	147	22	
T	2	232	110	47	
U	8	54	3	6	
W	6	157	98	62	
X	24	2 600	53	2	
Y	17	303	228	75	
Z	13	1 756	1 115	63	
AC	2	1 425	1 275	89	
BD	58	48 485	45 487	94	
Summa 1998	1 062	107 852	60 229	56	
Summa 1997	1 060	108 302	60 666	56	
Summa 1991	890	109 019	56 910	52	

Kommentarer till tabell 9

1. Knappt hälften av den sammantagna totalarealen av djurskyddsområdena utgörs av vatten.
2. Ca 75 % av den sammanlagda landarealen av djurskyddsområdena ligger i Norrbottens län. Det arealmässigt helt dominerande objektet är fågelskyddsområdet Tjälmejaure (44 000 ha).
3. De allra flesta djurskyddsområden är avsatta till skydd för fågellivet. I övriga fall är områdena avsatta till skydd för sälar eller för en kombination av fågel- och sälskydd.
4. Föreskrifter om tillträdesförbud kan även meddelas inom ramen för ett förordnande om nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde eller naturminne. De områden som berörs av tillträdesförbud på detta sätt redovisas inte i tab. 9.
5. Observera att antalet områden påverkas av att registrering sker länsvis. Ett sammanhängande område som går över länsgränser blir därmed fördelat på flera "länsområden". Antalet sammanhängande områden i riket som helhet är därför något färre än det i "Summa 1998" angivna.

O, P och R län, förutom Habo och Mullsjö kommuner, slogs samman till ett län 1.1.1998. Objekt som delas av tidigare länsgräns redovisas här dock fortfarande som två objekt.

Totalarealen djurskyddsområden minskade under 1998 med ca 450 hektar.

6. Av den sammanlagda skyddade landarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och djurskyddsområden) utgör landarealen av djurskyddsområdena ca 2 %.
7. Kartbilden visar djurskyddsområdenas lägen och utbredning. Viss osäkerhet finns i kartbilden, och några enstaka områden saknas.

Tabell 10 Huvudsakliga skyddsmotiv 1998-12-31

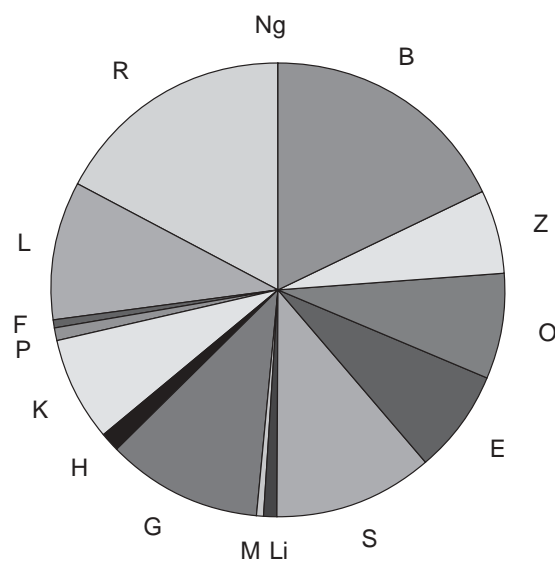
Table 10 Main reasons for protection

Motiv	Beteckning	Antal objekt (NP, NR, NVO)
Botanik	B	1 051
Zoologi (exkl ornitologi)	Z	378
Ornitologi	O	438
Ekologi (allmän, övrig terrester)	E	443
Skoglig ekologi	S	694
Limnisk ekologi	Li	56
Marin ekologi	M	30
Geovetenskap	G	627
Hydrologi	H	87
Kulturhistoriskt/ -miljö	K	416
Pedagogik	P	49
Forskningsområde (referensområde)	F	36
Landskapsbild	L	541
Friluftsliv	R	975
Naturgeografi	Ng	1

Kommentarer till tabell 10

(Se även "skyddsmotiv" sid 6)

1. Varje objekt har oftast flera olika skyddsmotiv. Summan av kolumnen "Antal objekt" överstiger således vida summan av antalet nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden (2 219 st). Redovisningen ger dock en god bild av hur ofta olika skyddsmotiv är angivna i besluten.
2. Endast de skyddsmotiv som uttryckligen finns angivna i respektive förordnandebeslut, vanligtvis under rubriken "syftet/ändamålet med nationalparken/naturreservatet/naturvårdsområdet", har registrerats i NVR.
3. De skyddsmotiv som oftast finns angivna i besluten är i frekvensordning botanik, friluftsliv, ekologi, geovetenskap och landskapsbild.
4. Förhållandevis få områden har skyddats uttryckligen utifrån motiven limnisk ekologi, marin ekologi, hydrologi, referensområde och pedagogik. Självfallet tillgodoses de tre sistnämnda motiven i viss utsträckning i de skyddade områdena utan att dessa motiv uttryckligen är angivna i besluten. Däremot är genuint marina och limniska objekt ovanliga bland hittills skyddade områden.
5. Inärmare hälften (975 st) av de skyddade områdena (2 227 st) är friluftsliv angivet som ändamålet, eller ett av ändamålen, med förordnandet.

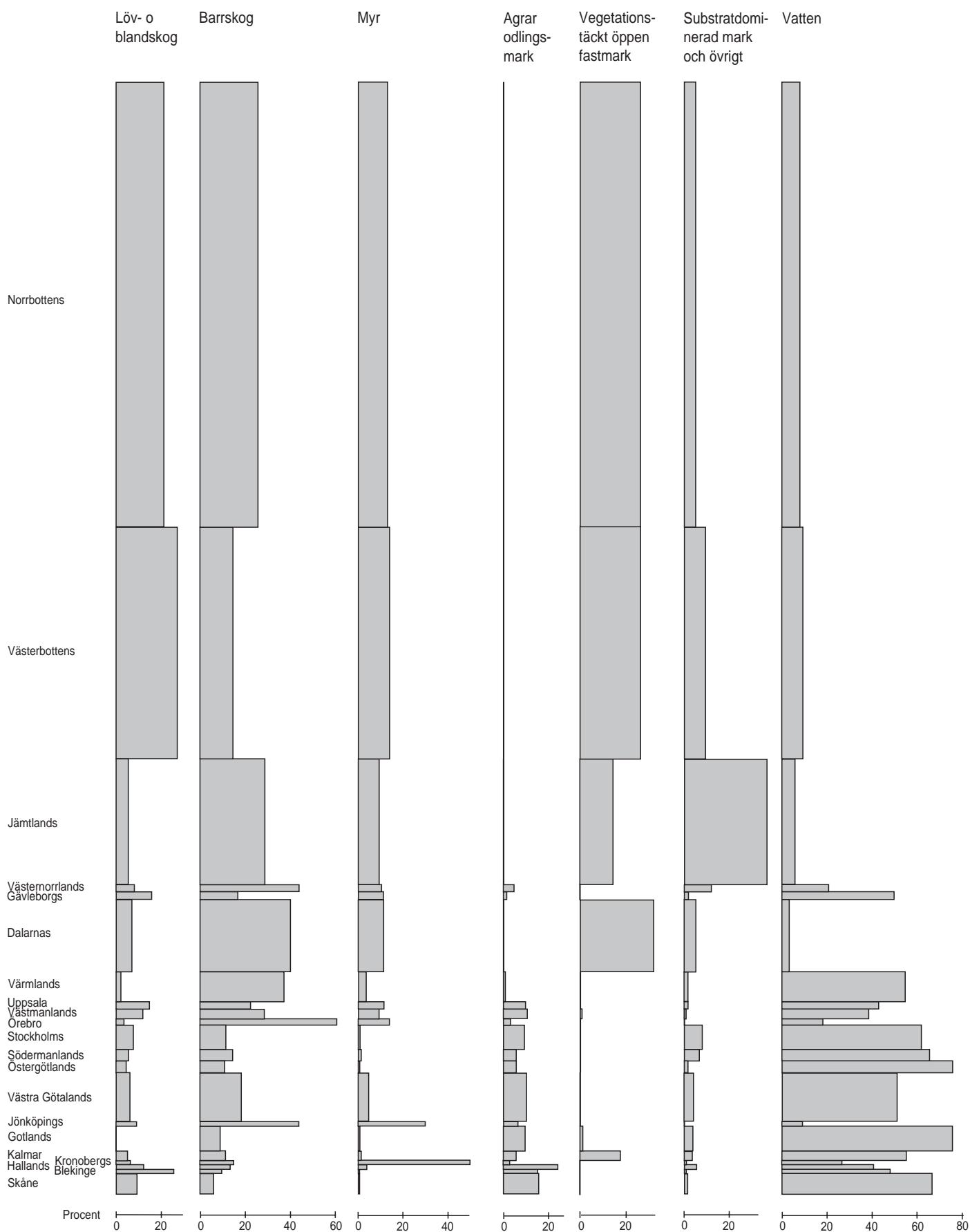

Tabell 11 Naturtyper inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden länsvis 1998-12-31*Table 11 Nature types in national parks, nature reserves, and nature management areas by county*

Län	Lövskog		Blandskog		Barrskog		Myr		Agrar odlingsmark		Vegetations-täckt öppen fastmark		Substrat-dominerad mark		Vatten		Övrigt	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
AB	2 651	3	2 836	3	10 346	13	978	1	7 627	9	13	0	5 894	7	51 278	62	427	1
C	707	3	2 540	10	6 131	23	2 819	11	1 909	7	-	-	455	2	11 583	44	159	1
D	773	2	925	3	5 482	15	587	1	2 166	6	-	-	2 238	6	24 369	66	273	1
E	902	2	771	2	4 707	12	304	1	2 201	6	-	-	854	2	30 175	76	41	0
F	564	4	517	4	5 653	44	4 004	54	772	6	-	-	35	0	1 207	9	84	1
G	575	3	487	3	2 939	16	8 752	48	510	3	-	-	17	0	4 860	27	46	0
H	1 395	4	448	1	3 901	11	641	2	2 122	6	5 995	17	1 165	3	19 452	55	-	-
I	66	0	28	0	7 315	8	721	1	8 048	9	1 897	2	3 190	4	65 802	76	15	0
K	2 890	24	266	2	1 058	9	69	1	1 828	15	-	-	42	0	5 727	48	58	0
M	4 707	7	731	1	4 269	6	385	1	10 961	16	-	-	784	1	45 181	67	556	1
N	1 300	8	668	4	2 097	13	652	4	3 928	24	-	-	903	6	6 553	41	12	0
O	6 279	4	3 862	2	28 698	18	8 561	5	15 508	10	300	0	12 930	8	81 163	51	1 213	1
S	773	1	1 362	1	37 590	37	2 634	2	572	1	-	-	2 137	2	55 629	55	2	0
T	455	2	291	1	14 749	61	3 428	14	696	3	-	-	13	0	4 413	18	35	0
U	1 663	4	2 935	8	10 761	28	2 918	8	4 059	11	452	1	234	1	15 101	40	34	0
W	13 495	6	1 659	1	95 699	40	28 926	12	1 102	0	76 866	32	11 031	5	8 049	3	93	0
X	851	3	4 306	15	4 662	16	3 354	12	454	2	335	1	567	2	14 603	50	31	0
Y	91	0	2 032	7	11 490	42	3 036	11	1 406	5	6	0	3 279	14	5 791	21	14	0
Z	28 611	6	109	0	128 026	29	45 888	10	118	0	59 190	13	154 311	35	25 867	6	1	0
AC	207 710	26	9 627	1	108 970	14	106 612	14	1 866	0	210 300	27	72 161	9	68 120	9	6	0
BD	135 388	9	47 993	3	396 370	26	196 674	13	844	0	461 272	31	90 073	6	154 076	10	16 637	1
98:	411 844	11	84393	2	890 914	24	421 943	11	68 696	2	816 626	22	362 311	10	698 999	18	19 737	1
97:	410 555	11	79 869	2	868 661	23	405 990	11	67 536	2	823 604	22	358 171	10	687 008	18	19 758	1
91:	388 314	13	58 358	2	647 742	21	271 677	9	26 688	1	773 250	25	365 371	12	548 732	18	4 195	0

Figur 9 Naturtyper inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden länsvis 1998-12-31. Procent av skyddad areal. Höjden på resp länsstapel är proportionell mot länets skyddade areal. Länen är angivna från norr till söder.

Chart 9 Nature types in national parks, nature reserves and nature management areas by county

Kommentarer till tabell 11 och figur 9

1. Följande definitioner gäller för de redovisade naturtyperna.

För gränsdragningen mellan skog och myr gäller att inom begreppet skog inryms produktiv skogsmark (även hyggen) samt impediment bevuxna med träd (skogsklädda myrar, hållmarker). Med myr avses öppen myr samt myr med marträäd.

Lövskog

Som lövskog anges även lövskog med ett inslag av barrträd som högst uppgår till ca 30 % av virkesförrådet. Här ingår även trädbevuxna hagmarker, t.ex ekhagar, med en kronslutenhet > 30 %. Alla lövängar registreras under vegetationstäckt öppen fastmark.

Blandskog

Avser barr/lövblandad skog där inslaget av lövtäd utgör ca 30 – 70 % av virkesförrådet.

Barrskog

Avser barrskog samt barrskog med ett inslag av lövträd som uppgår till högst 30 % av virkesförrådet.

Myr

Avser våtmarker av typen mosse, kärr, blandmyrar m.m. Våta och fuktiga ängstyper registreras under vegetationstäckt öppen fastmark.

Agrar odlingsmark

Avser åkermark, d.v.s mark som använts för öppen växtodling (t.ex spannmål) eller som vall, samt kultiverad betesmark. Med sådan avses betesmark som normalt blir förbättrad genom markbearbetning och andra kulturåtgärder (insådd etc). Naturlig betesmark ingår även.

Vegetationstäckt öppen fastmark

Avser öppna hedtyper där risväxter ingår, t.ex lavhed, ljunghed och gräshed samt öppna ängstyper med dominerande inslag av gräs och örter t.ex torräng, våtäng, högtäng, löväng och hagmarker med kronslutenhet < 30 %.

Substratdominerad mark

Avser impedimentartad mark som nästan helt saknar högre vegetation t.ex hållmark, blockmark, rasmark, strandklapper och sandstrand.

Övrigt

Avser de naturtyper som inte ingår i de som definierats ovan.

2. Föreliggande indelning i NVR av naturtyper har vissa uppenbara brister. De största är följande.
 - Ädellövskog, enligt ädellövskogslagens definition, redovisas inte separat.
 - Redovisningen ger inte någon uppgift om hur stora arealer av de naturligt gräsbärande arealerna inom

skyddade objekt som i dag hävdas genom bete eller slätter. Se dock även punkt 6.

- Indelningen är mycket grov, t.ex när det gäller myrar. En finare indelning av bl.a denna naturtyp hade varit önskvärd.

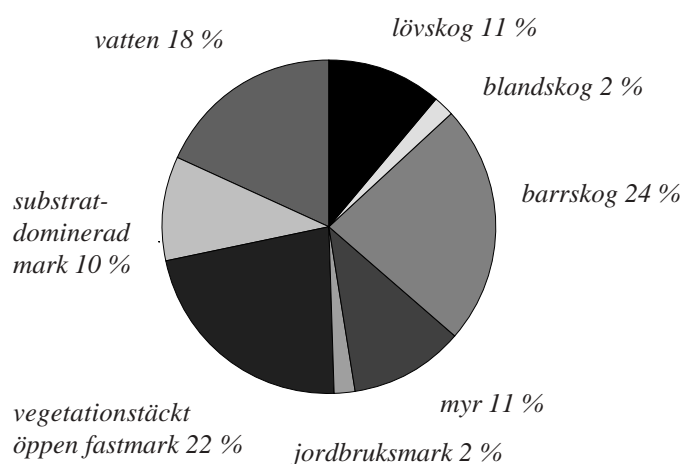
Trots ovanstående brister ger redovisningen en grov bild av fördelningen av olika naturtyper inom de skyddade områdena.

3. Redovisningen ger ingen uppfattning om hur stor andel av respektive naturtyp som har ett fullgott skydd, eller vård, inom den skyddade arealen. Inom nationalparkerna måste de ingående naturtyperna sägas ha ett totalt skydd. Här föreligger heller i regel inte problemet med att upprätthålla en erforderlig hävd.

I naturreservaten däremot har varje reservat sina egna "skräddarsydda" föreskrifter. Detta innebär i praktiken att t.ex skogsmarken inom reservaten i många fall helt saknar skydd eller endast har begränsat skydd (se vidare tabell 12 och kommentarer till denna).

Skyddsformen naturvårdsområde har en given begränsning beträffande omfattning av skyddet av förekommande naturtyper genom att föreskrifterna inte får vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet.

4. Det har inte ansetts meningsfullt att redovisa fördelningen av naturtyper inom djurskyddsområden och naturminnen. Den förstnämnda skyddskategorin medför inget skydd för själva naturtypen i fråga (se vidare avsnittet om naturvårdslagen). Naturminnenas areal är försumbar bredvid nationalparkernas, naturreservatens och naturvårdsområdenas areal.
5. Observera att inom skogskategorierna ryms även impedimentskogar. Genom att jämföra med uppgifterna i tabell 12 får man en uppfattning av hur stor andel som utgörs av impedimentskogar.
6. Enligt Miljöbandet i Sveriges Nationalatlas (1991) pågår markhävd i 569 naturreservat och dessa innehåller sammanlagt 25 900 ha naturliga slätter- och betesmarker.
7. De dominerande naturtyperna inom skyddade områden är barrskog, 24 %, och vegetationstäckt öppen fastmark, 22 %. 18 % utgörs av vatten.
8. Naturtypernas procentuella fördelning i form av ett cirkeldiagram får följande utseende.

9. Den geografiska obalans som råder när det gäller skyddade områden avspeglas givetvis även i den geografiska fördelningen av olika naturtyper. T.ex återfinns en stor del, 47 %, av de skyddade myrarna i Norrbottens län. Av barrskogarna ligger 45 % i samma län.
10. Bland lövskogarna dominerar helt och hållet fjällområdets fjällbjörkskogar. 83 % av lövskogsarealen återfinns i Västerbottens och Norrbottens län. I Svealand och Götaland är den skyddade arealen lövskog förhållandevis blygsam.

Nationalparker

11. Nationalparkerna utgör 17 % av den sammanlagda skyddade totalarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden).
12. Den naturtyp som överlägset dominerar inom nationalparkerna är vegetationstäckt öppen fastmark, 59 %. I flera av Norrbottens nationalparker dominerar denna naturtyp.
13. Av arealen myr inom nationalparkerna ligger 63 % inom Muddus.
14. Den obalans som råder när det gäller den geografiska spridningen av nationalparkerna återspeglas självklart även i den geografiska fördelningen av olika naturtyper (se även kommentar 1 till tabell 2).

Naturreservat

15. Naturreservaten utgör 77 % av den sammanlagda skyddade totalarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden).
16. Inom naturreservaten dominerar naturtypen barrskog, 26 %. Av denna ligger 78 % i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Observera att arealuppgifterna i denna tabell inte säger något om hur stora ytor produktiv skogsmark som har ett fullgott skydd. Detta redovisas i stället i tabell 12.
17. 13 % av arealen inom naturreservaten utgörs av myr. Av denna yta ligger 85 % i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.
18. Endast 15 % av naturreservatsarealen utgörs av vegetationstäckt öppen fastmark.

Naturvårdsområden

19. Naturvårdsområdena utgör 6 % av den sammanlagda skyddade totalarealen (nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden).
20. Inom naturvårdsområdena dominerar naturtyperna barrskog och vatten, med vardera 35 %.
21. Skogen inom naturvårdsområdena har inte något skydd mot pågående markanvändning, d.v.s skogsbruk.
22. Naturvårdsområden saknas i Uppsala län.

Tabell 12 Skyddad produktiv skogsmark 1998-12-31 inom naturreservat

Table 12 Protected productive forest land in nature reserves

Skogstyp	ha
<i>Skyddsföreskrifter</i>	
<i>Barrskog</i>	
Totalt skydd	567 854
Begränsat skydd	27 520
Inget skydd	42 150
<i>Blandskog</i>	
Totalt skydd	26 899
Begränsat skydd	3 833
Inget skydd	31 626
<i>Lövskog</i>	
Totalt skydd	7 161
Begränsat skydd	7 010
Inget skydd	3 053
<i>Produktiv skogsmark alla kategorier</i>	
Totalt skydd	601 914
Begränsat skydd	38 363
Inget skydd	76 829

Kommentarer till tabell 12

1. Begreppet produktiv skogsmark definieras som skogsmark som kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke om året per hektar. Samma definition anges i skogsvårdslagen.
2. Indelningen i de tre kategorierna totalt, begränsat respektive inget skydd har sin grund i att varje naturreservat har sina egna, unika föreskrifter. Det innebär att skogen är skyddad mot skogsbruk i olika utsträckning i olika reservat. Skyddsbestämmelserna har därför grupperats i följande tre kategorier.

Totalt skydd

Innebär ett fullständigt förbud mot skogsbruk, d.v.s i princip fri vegetationsutveckling i riktning mot naturskog/urskog. De allra flesta av objekten har redan i dag mycket höga värden som naturskog/urskog, i vissa fall handlar det om att på sikt tillskapa sådana värden. Inom denna kategori ryms de objekt som staten genom Naturvårdsverket har förvärvat och nu äger men även objekt där inträngsersättning för utebliven rätt till skogsbruk har utbetalats till markägarna.

Begränsat skydd

Meddelade föreskrifter begränsar i högre eller lägre grad möjligheten att bedriva ett rationellt skogsbruk. Som exempel kan nämnas kalavverkningsförbud, föreskrifter om överhållning av skogen, kontinuerligt lövskogbruk eller hyggesstorleksbegränsning. Ett modifierat skogsbruk kan alltså bedrivas inom dessa objekt. Objekt som primärt har avsatts med friluftslivet som motiv och där skogen inte har höga vetenskapliga värden (ekologiska, botaniska o.s.v) återfinns oftast i denna kategori.

Inget skydd

Inga föreskrifter meddelade som begränsar möjligheterna att bedriva ett rationellt skogsbruk. Däremot kan reservatsbeslutet innehålla föreskrifter som medför tillståndsplikt att utföra vissa åtgärder inom skogsbruket. Observera att olika kategorier kan förekomma inom samma objekt i de fall föreskrifterna är olika inom respektive delar av reservatet.

3. Tabell 12 redovisar det faktiska skyddet av produktiv skogsmark inom naturreservaten. De naturtypsarealer med skog som redovisas i tabell 11 innehåller dels impedimentytor, dels ytor där föreskrifterna endast medför begränsat skydd eller t.o.m inget skydd.

4. De redovisade skogstyperna definieras på följande sätt.

Barrskog

Avser barrskog med ett inslag av lövträd som uppgår till högst ca 30 % av virkesförrådet.

Blandskog

Avse barr/lövblandad skog där inslaget av lövträd utgör ca 30–70 % av virkesförrådet.

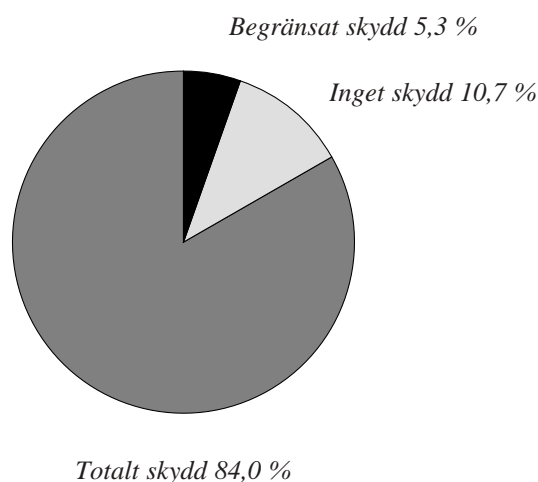
Lövskog

Som lövskog anges även lövskog med ett inslag av barrträd som högst uppgår till ca 30 % av virkesförrådet.

5. I och med att impedimenten inte är medräknade i tabell 12 är det en differens mellan uppgifterna i dessa tabeller och uppgifterna som redovisas i tabell 11. T.ex. finns det i Västerbottens län drygt 207 700 ha lövskog inom reservaten men endast 87 ha av denna är produktiv. Förklaringen ligger i att praktiskt taget all lövskog inom reservaten i detta län utgörs av improduktiv fjällbjörkskog.
6. Bedömningen av vad som är produktiv skogsmark respektive impediment är alltid förknippat med vissa problem. Stora arealer med fjällnära skog (skog ovanför skogsodlingsgränsen) har en produktionskapacitet som ligger på gränsen mellan produktiv skogsmark och impediment. Inom större skogs- och myrmosaiker och i skärgårdar finns samma problem.

För de reservat där sedvanlig skogsindelning har saknats bygger uppgifterna på uppskattningar vilka oftast utförts av länsstyrelsetjänstemän med god kännedom om respektive objekt. En viss osäkerhet råder därför beträffande uppgifter om arealer produktiv skogsmark i respektive objekt och särskilt de som är belägna ovan skogsodlingsgränsen. De felkällor som kan ha sin grund i ovanstående problem påverkar dock knappast de sammanlagda arealuppgifterna för länen och landet.

7. Ett cirkeldiagram med fördelningen av kategorierna totalt, begränsat respektive inget skydd har följande utseende.

8. Av den sammanlagda totalt skyddade barrskogsarealen inom naturreservaten ligger ca 83 % i de tre länen Jämtland, Västerbotten och Norrbotten. Inom dessa län ligger merparten av den skyddade produktiva skogsmarken inom den fjällnära skogen, d.v.s ovanför skogsodlingsgränsen.
9. Tabell 12 redovisar endast skyddad produktiv skogsmark inom naturreservaten. Naturvårdsområdena är inte relevanta att ta med i detta sammanhang eftersom föreskrifterna där inte får vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet. Med andra ord kan föreskrifter angående skogsbruket meddelas i mycket begränsad omfattning i ett naturvårdsområde.
10. Den produktiva skogsmarken inom nationalparkerna har däremot ett totalt skydd. I NVR finns uppgifter om den totala arealen av olika naturtyper (inkluderande impedimenten), t ex barrskog, lövskog o s v (tabell 12). Kardell & Ekstrand vid Sveriges Lantbruksuniversitetet har gjort en uppskattning av den produktiva skogsmarken inom respektive nationalpark (Kardell, L. & Ekstrand, A 1990. Skyddad skog i Sverige, Areal och virkesförråd inom nationalparker, naturreservat och domänreservat — Sveriges Lantbruksuniversitet, institutionen för skoglig landskapsvård, rapport 48). Naturvårdsverket har inte haft någon anledning att ifrågasätta denna uppskattning utan uppgifterna nedan bygger på SLUs rapport. Arealen för nationalparkerna Tyresta, Björnlandet, Djurö, Haparanda skärgård, Tresticklan och Färnebofjärden har dock uppskattats av Naturvårdsverket.
11. Till vad som hittills har skyddats kan även läggas den produktiva skogsmark som för naturvårdsändamål har säkrats genom köp eller inträngsersättningsavtal men där ett lagstadgat förordnande av olika anledningar ännu inte kommit till stånd. Till denna kategori hör uppskattningsvis 120 000 ha (1998-12-31).
12. En rapport från miljövårdsberedningen, "Skydd av skogsmark" (juni 1997), föreslår att ytterligare tre procent av den produktiva skogsmarken skyddas från avverkning, varav 250 000 hektar som naturreservat.

Nationalpark	Produktiv skogsmark, ha
Abisko	—
Stora Sjöfallet	500
Sarek	200
Pieljekaise	—
Sånfjället	3 000
Hamra	21
Ängsö	59
Garphyttan	102
Gotska Sandön	2 913
Dalby Söderskog	37
Vadvetjåkka	—
Blå Jungfrun	27
Norra Kvill	105
Töfsingdalen	989
Muddus	21 570
Padjelanta	—
Store Mosse	727
Tiveden	1 016
Skuleskogen	1 230
Stenshuvud	130
Björnlandet	990
Djurö	172
Tyresta	837
Haparanda skärgård	302
Trestickan	1 524
Färnebofjärden	3 000
Summa	39 451

13. Sammantaget ser en redovisning av ovanstående ut på följande sätt:

	Produktiv skogsmark, ha	Andel av Sveriges produktiva skogsmarksareal, %
Naturreservat (totalt skydd)	601 914	2,6
Nationalparker	39 451	0,2
Förvärvade områden		
inkl. f.d. domänreservat	120 000	0,6
Summa	761 400	3,3

Sveriges produktiva skogsmarksareal uppgår till 23,4 milj ha. Sammantaget utgör ovanstående kategorier 3,3 % av denna areal. Den skyddade produktiva skogsmarksarealen inom nationalparker och naturreservat omfattar dock endast 2,7 % av Sveriges totala produktiva skogsmarksareal.

Den som önskar ta del av ytterligare uppgifter kring skyddad produktiv skogsmark hänvisas till ovan nämnda rapport av Kardell och Ekstrand.

Tabell 13 Storleksfördelning av skyddade områden, 1998-12-31*Table 13 Size distribution of national parks, nature reserves, and nature management areas, area in hectares*

Typ	Storleksgrupp i hektar (totalareal)						Totalt
	<10	10 - 100	100 - 1 000	1 000 - 10 000	10 000 - 100 000	>100 000	
<i>Antal områden</i>							
NP	0	2	5	12	4	3	26
NR	469	878	538	145	31	5	2 066
NVO	13	30	65	22	5	0	135
DSO	562	404	83	12	1	0	1 062
Summa	1 044	1 314	691	191	41	8	3 289
<i>Areal i hektar (land+vatten)</i>							
NP	0	64	903	43 006	85 220	523 200	652 396
NR	2 139	34 799	175 490	412 706	1 058 557	1 216 354	2 900 044
NVO	78	1 325	26 286	92 092	103 290	0	223 072
DSO	2 375	12 146	22 807	26 514	44 010	0	107 852
Summa	4 592	48 334	225 486	573 318	1 291 077	1 739 554	3 883 364

Kommentarer till tabell 13 och 14 a-c

1. I den internationella statistiken (IUCN) över skyddad natur tas normalt endast områden som omfattar minst 1000 hektar med. Skyddade öar kan dock tas med även om de är mindre. Se vidare avsnittet "Internationell utblick".
2. Arealmässigt dominerar ett fåtal områden med över 10 000 hektar. Ser man i stället till antalet objekt dominerar storleksklasserna under 100 ha.
3. De största objekten inom varje skyddstyp (utom nationalparker, som redovisas i tabell 2) framgår av sammanställningarna i tabell 14 på nästa sida.
4. Observera att storleksfördelningen och antalet områden påverkas av att registrering sker länsvis. Ett sammanhängande område som går över länsgränser blir därvid fördelat på flera "länsområden".

Tabell 14a De 10 största naturreservaten 1998-12-31, hektar

Table 14a The 10 largest nature reserves by total area

Län	Namn	Totalareal	Landareal
24	Vindelfjällen	550 854	527 354
25	Sjaunja	285 000	277 500
25	Udtja	150 000	120 000
23	Vålådalen	117 500	116 000
23	Hotagen	113 000	105 000
24	Marsfjället	86 000	81 000
20	Långfjället	69 000	66 400
09	Salvorev-Kopparstenarna	62 000	0
25	Pärlälven	58 050	56 237
25	Pessinki	51 500	50 630

OBS! Olika skalor på diagrammen

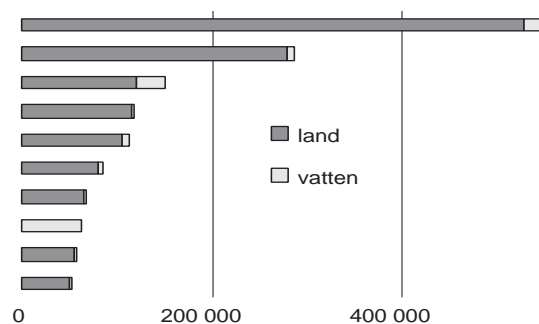
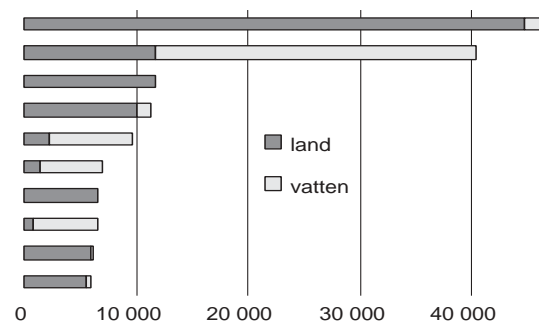
Tabell 14b De 10 största naturvårdsområdena 1998-12-31, hektar

Table 14b The 10 largest nature management areas by total area

Län	Namn	Totalareal	Landareal
*	Malingsbo-Kloten	48 500	44 600
14	Gullmarn	40 290	11 698
09	Gotlandskusten	11 800	11 800
17	Brattforsheden	11 400	10 000
14	Tanumskusten	9 605	2 171
14	Stigfjorden	7 000	1 500
14	Kinneulle	6 655	6 655
14	Kållands skärgårdar	6 500	840
14	Halle och Hunnebergs platåer	6 135	5 990
22	Nordingrå	6 000	5 500

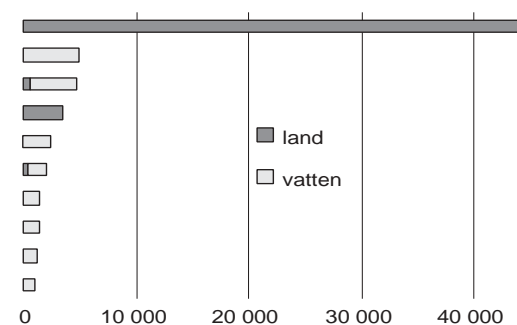

Anm.: * summa av 3 angränsande NVO med samma namn i län 18, 19 och 20

Tabell 14c De 10 största djurskyddsområdena 1998-12-31, hektar

Table 14c The 10 largest wildlife sanctuaries by total area

Län	Namn	Totalareal	Landareal	Typ
25	Tjålmejaure	44 010	44 000	F
05	Klacksten mfl, Gryt, St Anna	5 000	3	S
11	Bjärehalvöns kust	4 700	550	F
16	Bjorum-Dagsnäs	3 600	3 585	F
04	Enskär	2 670	195	F
11	Väderön 1:1	2 105	327	F
03	Västerbådan-Lågagunden	1 540	15	S
04	Källskären	1 400	2	F
21	Lillgrund	1 300	0	S
08	Örö Sankor	1 095	2	S

Anm.: F=fågelskyddsområde, S= sälskyddsområde

Note: F= bird wildlife sanctuary, S= seal wildlife sanctuary

Tabell 15 Skyddad myr inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden 1998-12-31, hektar

Table 15 Protected swamps in national parks, nature reserves, and nature management areas, area in hectares by county

Län	Skyddad myr	Total myrareal	Andel myrareal i länet med skydd, procent	
AB	978	11 000	8,9	
C	2 819	17 000	16,6	
D	587	17 000	3,5	
E	304	22 000	1,4	
F	4 004	73 000	5,5	
G	8 752	55 000	15,9	
H	641	25 000	2,6	
I	721	10 000	7,2	
K	69	3 000	2,3	
M	385	22 000	1,8	
N	652	32 000	2,0	
O	8 561	108 000	7,9	
S	2 634	152 000	1,7	
T	3 428	57 000	6,0	
U	2 918	33 000	8,8	
W	28 926	422 000	6,9	
X	3 354	156 000	2,2	
Y	3 036	202 000	1,5	
Z	45 888	851 000	5,4	
AC	106 612	913 000	11,7	
BD	196 674	1 764 000	11,1	
Summa 1998	421 943	4 945 000	8,5	

Kommentarer till tabell 15

1. Uppgifterna om den totala myrarealen har hämtats från riksskogstaxeringen med vissa kompletteringar.
2. 72 % av den skyddade myrarealen ligger i Västerbottens och Norrbottens län, medan höga procentandelar av den totala myrarealen förutom i dessa län också återfinns i län i Syd- och Mellansverige.

Tabell 16 Naturvårdsförvaltare inom nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden 1998-12-31

Table 16 Nature conservation managers in national parks, nature reserves, and nature management areas, no. of objects by county

Län	Staten	Kommun	Privat	Totalt
AB	101	47	78	226
C	47	6	14	67
D	58	9	8	75
E	69	14	0	83
F	42	13	9	64
G	63	6	9	78
H	118	0	2	120
I	62	4	4	70
K	46	8	10	64
M	126	15	20	161
N	58	22	34	114
O	176	60	78	314
S	51	3	0	54
T	58	16	13	87
U	56	14	11	81
W	95	22	24	141
X	74	19	19	112
Y	67	16	5	88
Z	29	5	6	40
AC	128	5	5	138
BD	141	3	13	157
Summa 98	1 665	307	362	2 334
Summa 97	1 568	286	345	2 199
Summa 91	1 213	231	272	1 716

Kommentarer till tabell 16

1. Vissa objekt har flera naturvårdsförvaltare, t.ex markägaren och skogsvårdsstyrelsen. Den totala summan objekt i tabellen är därför högre än summan av nationalparkerna, naturreservaten och naturvårdsområdena.
2. Regionala naturvårdsstiftelser redovisas under kategorin "privat".
3. I ett 20-tal fall saknas uppgift i registret om förvaltare. Tabellen är därför inte komplett.

Tabell 17 Skötselplaner för naturreservat och naturvårdsområden 1998-12-31
Table 17 Management plans for Nature reserves and Nature management areas

Län	Skötselplan klar		Skötselplan saknas		Summa Antal
	Antal	%	Antal	%	
AB	117	65	63	35	180
C	44	67	22	33	66
D	53	71	22	29	75
E	72	87	11	13	83
F	42	71	17	29	59
G	60	87	9	13	69
H	89	77	27	23	116
I	61	92	5	8	66
K	49	77	15	23	64
M	115	76	36	24	151
N	85	76	27	24	112
O	220	71	88	29	308
S	47	87	7	13	54
T	77	93	6	7	83
U	74	95	4	5	78
W	127	95	6	5	133
X	81	85	14	15	95
Y	65	75	22	25	87
Z	37	100	-	-	37
AC	131	96	5	4	136
BD	97	65	53	35	150
Summa	1 743	79	458	21	2 201

Kommentarer till tabell 17

1. Enligt naturvårdsförordningen skall en skötselplan i princip ingå i varje beslut om bildande av naturreservat eller naturvårdsområde. I många äldre reservatsbeslut, och i viss mån beslut om naturvårdsområden, saknas dock skötselplan. Naturvårdsverket har i samarbete med länsstyrelserna under senare hälften av 1980-talet genomfört en särskild satsning på att ta fram och fastställa skötselplaner för de naturreservat/naturvårdsområden som saknar sådan.
3. Andelen naturreservat och naturvårdsområden som har fastställd skötselplan uppgår till 79 %. Denna andel varierar kraftigt mellan olika län. I Jämtlands län är andelen 100 %, medan den i Stockholms län och Norrbottens län är 65 %.

Tabell 18 Djur- och växtarter fridlysta i hela riket 1998-12-31*Table 18 Animal and plant species which are protected in the whole country*

Objekt-nummer	Namn	Laga kraft datum
<i>I. Djurarter</i>		
0007001	Hasselsnok (<i>Coronella austriaca</i>)	1985-10-07
0007002	Sandödlä (<i>Lacerta agilis</i>)	1985-10-07
0007003	Större vattensalamander (<i>Triturus cristatus</i>)	1985-10-07
0007004	Klockgroda (<i>Bombina bombina</i>)	1985-10-07
0007005	Lökgroda (<i>Pelobates fuscus</i>)	1985-10-07
0007006	Stinkpadda (<i>Bufo calamita</i>)	1985-10-07
0007007	Grönfläckig padda (<i>Bufo viridis</i>)	1985-10-07
0007008	Lövgroda (<i>Hyla arborea</i>)	1985-10-07
0007009	Långbensgroda (<i>Rana dalmatina</i>)	1985-10-07
0007010	Gölgroda (<i>Rana lessonae</i>)	1985-10-07
<i>II. Växtarter</i>		
0005001	Samtliga orkidéer (familjen <i>Orchidaceae</i>)	1992-04-07

Kommentarer till tabell 18

1. Tabellen redovisar endast de djur- och växtarter som är fredade med stöd av naturvårdslagen. Naturvårdslagens fridlysningsbestämmelser är inte tillämpliga på de djurgrupper vars fredande regleras av annan lagstiftning. Jaktlagstiftningen reglerar fredning och jakt av vilda däggdjur och fåglar. Enligt denna är alla vilda däggdjur och fåglar fredade och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av denna lag. När vilda däggdjur och fåglar är fredade gäller fredningen också deras ägg och bon. Alla vilda däggdjurs- och fågelarter är således fredade med undantag av dem som uttryckligen får jagas. Fiskarter och vissa kräftdjursarter kan fredas med det regelverk som finns på fiskeområdet.
2. För de arter som redovisas i tabell 18 är det förbjudet att döda, skada eller fånga vilt levande djur. Samma gäller att borttaga eller skada sådant djurs ägg, rom eller bo. Det är förbjudet att inom landet plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada vilt växande exemplar av samtliga arter av orkidéer. Förbudet gäller även att ta bort sådana växtarters frön.
3. Utöver de arter som är skyddade i hela riket är ett stort antal växtarter och ett antal djurarter skyddade i ett eller flera län. Förteckningar över dessa arter kan erhållas från Naturvårdsverket eller respektive länsstyrelse.

Tabell 19 Biotopskydd (skogsbiotoper) 1998-12-31

Table 19 Protection of forest biotopes

Län	Skogsbiotoper (§19b)	
	Antal	Areal, ha
AB		
C	36*	117*
D	39	111
E	37	101
F	42	73
G	29	80
H	44	87
I	38	102
K	20	62
M	49	121
N	37	67
O	106	227
S	54	133
T	52	103
U	28	57
W	53	218
X	51	179
Y	24	72
Z	47	190
AC	45	121
BD	62	201
Summa	893	2 424

Kommentarer till tabell 19

1. Natur- och kulturlandskapet är en nationell tillgång som skall skyddas och vårdas. Den biologiska mångfalden och variationen i landskapet skall bevaras. Riksdagen beslutade 1991 att införa en ny bestämmelse om biotopskydd i naturvårdslagen. Denna innebär att det är förbjudet att skada naturmiljön inom särskilt angivna biotoper. Av naturvårdsförordningen (NVF) framgår vilka biotoper som är skyddade. De nya reglerna gäller från 1 januari 1994.

2. De biotoper som skall skyddas mot skadliga arbetsföretag fördelas på tre olika paragrafer i NVF.

19a § gäller för biotoper på jordbruksmark som är skyddade från 1 januari 1994. Skyddet gäller för alléer, pilevallar, stenmurar, odlingsrösen, åkerholmar, småvatten, våtmarker och källor i jordbruksmark.

19b § gäller för biotoper i skogen som avgränsas av skogsvårdsstyrelsen, bl.a. brandfält (22 områden), urskogsartade barrskogsbestånd (359) och ras- eller bergbranter i skog (100).

19c § gäller för biotoper som avgränsas av länsstyrelsen. Det rör sig om rik- och kalkkärr i jordbruksmark, naturliga ängar och naturbetesmarker, naturliga bäckfåror samt ras- eller bergbranter som inte ligger i skogen.

Biotopskyddet omfattar mindre mark- eller vattenområden. Storleken på områdena varierar med hänsyn till skyddsbehovet och kan uppgå till fem hektar.

3. I tabellen ovan redovisas antal och arealer för skyddade biotoper enligt § 19b. Det har inte varit möjligt att särskilja Stockholms län och Uppsala län.

Tabell 20 Marina reservat 1998-12-31

Table 20 Marine reserves

Län	Marint reservat	Nr i kartan	Areal (ha)	Varav land	Typ
AB					
C					
D					
E					
F					
G					
H					
I	Kopparstenarna/Gotska Sandön/Salvo rev	1	66 500	3 638	NP+NR
K					
L					
M	Falsterbohalvöns havsområde med Måkläppen	2	40 755	30	NR
N					
O	Gullmarsfjorden	3	40 300	11 700	NVO
S					
T					
U					
W					
X					
Y					
Z					
AC	Holmöarna	4	25 000	2 650	NR
BD					
Summa			172 555	18 018	

Kommentarer till tabell 20

1. Marina reservat är förordnanden jämlikt naturvårdslagen i form av t.ex. nationalpark, naturreservat eller naturvårdsområde för värdefulla vattenområden.
2. Fyra marina reservat är avsatta. Beslut om marina reservat fattas av länsstyrelserna (nationalpark undantagen). I beslutet ingår föreskrifter för skydd av vattenområdet.
3. Syftet med att avsätta marina reservat är att skydda marinbiologiska eller maringeologiska värden eller reproduktionsområden för t.ex. fågel- och fiskarter.
4. Naturvårdsverket redovisade 1980 ca 100 skyddsvärda områden av vilka 40 prioriterades. År 1987 gavs 16 av dessa områden ytterligare prioritet.

Tabell 21 Kommunala beslut om NR och NVO till 1998-12-31*Table 21 Decisions on NR, NVO by local government*

Län	Kommun	Antal		
		NR	NVO	
AB	Botkyrka	3		
	Huddinge	2	1	
	Järfälla	1	1	
	Nacka	2	3	
	Norrtälje	2		
	Sigtuna	1		
	Stockholm	2		
	Södertälje	5	1	
	Tyresö	1		
C	Tierp	1		
E	Norrköping	2		
	Linköping	1		
	Motala	1		
F	Jönköping	1		
	Tranås	1		
	Vetlanda	1		
G	Växjö	1	1	
I	Gotland	1		
O	Falköping	1		
	Göteborg		1	
	Kungälv	1		
	Mariestad	1		
	Mark	1		
	Mölnadal	1		
	Partille	1		
	Skövde	4		
	Trollhättan		1	
	Vara	1		
	Vårgårda	1		
	Vänersborg	1		
	S	Karlstad	1	
	T	Hallsberg	1	
		Kumla	1	
Lindesberg		1		
Nora		1		
Örebro		3		
U		Surahammar	1	
W		Avesta	1	
	Borlänge	2		
	Leksand	6		
	Gagnef	13		
	Malung	1		
	Mora	2		
	Orsa	1		
	Älvdalen	1	1	
	X	Bollnäs		1
Ljusdal		1	2	
Ovanåker			1	
Y	Sundsvall	3		
	Örnsköldsvik	3		
Summa		85	14	

Kommentarer till tabell 21

1. Beslut om avsättning av naturreservat och naturvårdsområden kan delegeras till kommunerna. Vilka kommuner som sökt och fått denna rätt samt hur många beslut om att bilda NR eller NVO de har tagit framgår av tabellen ovan.
2. Rätten att fatta beslut om kommunala NR eller NVO kan avse hela kommunen eller ett eller flera mindre områden inom kommunen.
3. Antalet kommuner som fattat beslut om inrättande av NR eller NVO uppgår till 50. Besluten har medfört bildande av 85 kommunala NR och 14 kommunala NVO.

Tabell 22 Riksintressanta områden, areal i hektar
 Table 22 Areas of national interest, area in hectares

Län	För naturvård		För friluftsliv		Överlappning	Netto	NP, NR eller NVO	
	Antal	Areal	Antal	Areal			Naturv.	Friluftliv
AB	33	489 800	9	474 600	380 000	584 000	13%	14%
C	42	131 200	2	34 000	4 000	161 000	9%	8%
D	37	157 700	12	211 500	57 000	330 000	18%	15%
E	72	241 300	7	151 900	27 000	366 200	13%	19%
F*	70	106 200	6	32 900	13 000	126 000	10%	23%
G	31	63 800	4	71 500	35 000	100 000	4%	17%
H	83	300 100	13	176 800	159 000	318 000	7%	10%
I	68	119 400	6	72 900	35 000	157 000	59%	10%
K	22	63 000	6	49 600	37 000	76 000	13%	15%
L	44	133 100	5	109 500	51 000	192 000	4%	4%
M	42	216 000	8	70 600	37 000	228 000	7%	10%
N	26	193 200	15	146 500	112 000	250 000	5%	7%
O*	141	610 900	34	652 500	299 000	966 000	15%	15%
S	56	197 400	7	224 300	90 000	332 000	29%	33%
T	45	73 900	3	65 400	15 000	124 000	6%	27%
U	37	44 700	9	50 200	26 000	69 000	54%	51%
W	112	338 500	20	608 100	256 000	691 000	33%	22%
X	76	282 400	6	276 500	156 000	403 000	4%	1%
Y	90	304 200	10	127 300	49 000	383 000	3%	6%
Z	96	1 222 100	16	1 487 500	867 000	1 843 000	18%	15%
AC	91	1 366 500	10	1 311 600	920 000	1 758 100	53%	52%
BD	52	3 356 600	7	4 492 400	2 726 000	5 123 000	36%	19%
Summa	1 366	10 014 000	215	10 898 100	6 351 000	14 580 900	27%	22%

Anm: * justering för Habo och Mullsjö kommuner, som vid senaste länsförändringen övergått till F län, har inte gjorts

Kommentarer till tabell 22

- I 2 kap 6 § naturresurslagen (NRL) anges att mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av områdenas naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Områden av riksintresse för naturvärden, kulturmiljövärden eller friluftslivet skall skyddas mot sådana åtgärder. Naturvårdsverket avgör vilka områden som är riksintressanta för naturvård respektive friluftsliv. Dessa områden kallas riksobjekt. Det senaste urvalet av riksobjekten beslutades av Naturvårdsverket under åren 1987 till 1989 efter förslag med avgränsningar från länsstyrelserna. Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar om kulturmiljövårdens riksintressen.
- Arealerna (hektar) inkluderar land och vatten, såväl insjöar som territorialvatten. Siffrorna är avrundade till närmaste 100-tal för riksobjekt för naturvård respektive friluftsliv. Överlappningsarealen respektive nettoarealen är avrundad till närmaste 1000-tal. Överlappningsarealerna har beräknats med hjälp av GIS-verktyget ARC/INFO på Naturvårdsverket.
- En del av riksobjekten är också skyddade enligt NVL, d.v.s NP, NR eller NVO. Andelen riksobjekt som har sådant skydd är 27 % för naturvårdsobjekt och 22% för friluftslivsobjekt (kan inte summeras eftersom överlappning förekommer). I stort sett alla NP ingår i riksobjekt.
- Eftersom arealuppgifterna inkluderar havsvattenarealer i en del fall, är det inte möjligt att beräkna riksobjektens andel av varje läns totalareal. Den officiella arealstatistiken i Sverige exkluderar territorialvattenarealen. För riket som helhet kan riksobjektens andel av totalarealen (inkl. territorialvatten ut till 12-milsgränsen, 486 661 km²) uppskattas till ca 30%.
- De riksintressanta områdena för naturvård har klassificerats efter en indelning i riksvärden. Samma område kan ha flera riksvärden. De vanligaste riksvärdena är fauna, flora, lösa avlagringar, fast berg, myr och kulturmark.
- Mer information om riksobjekt återfinns i Naturvårdsverkets rapport 3771 "Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv" och rapport 4037 "Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Beskrivningar".
- Naturvårdsverket håller f. n. på med en översyn av områdena.

Tabell 23 Älvar skyddade mot vattenkraftsutbyggnad
Table 23 Rivers protected against water power expansion

SMHI-nr Älv	Delområde	Areal, km ²
Nationalälvar		
1 Torneälven		40 153,6
4 Kalixälven		18 127,8
13 Piteälven		11 284,7
28 I Umeälven	Vindelälven	12 629,3
Summa skyddade nationalälvar		82 195,4
Övriga vattenområden		
7 Råneälven		4 207,3
9 I Luleälven	Stora Luleälven uppströms Akkajaure	2 841,1
	Lilla Luleälven uppströms Skalka	1 776,5
	Lilla Luleälven uppströms Tjaktajaure	869,3
	Pärlälven	2 296,0
17 Åbyälven		1 343,9
18 Byskeälven		3 661,8
20 I Skellefteälven	Källflödena uppströms Sadvajaure	659,8
	Källflödena uppströms Riebnis	524,1
	Malån	1 916,6
26 Sävarån		1 161,1
28 I Umeälven	Tärnaån	1 089,7
	Girjesån	579,4
	Juktån uppströms Fjosoken	671,3
30 Öreälven		3 028,7
32 Lögdeälven		1 608,2
36 Moälven		2 307,2
38 I Ångermanälven	Lejarälven	593,3
	Storån uppströms Klumpvattnet	440,8
	Långselån-Rörströmsälven	2 727,9
	Saxån	233,2
	Ransarån uppströms Ransarn	420,1
	Vojmån uppströms Vojmsjön	1 058,1
40 I Indalsälven	Åreälven	2 852,8
	Ammerån	3 097,7
	Storån-Dammån	440,8
	Hårkan	3 989,9
42 I Ljungan	Ljungan uppströms Storsjön	501,3
	Gimån uppströms Holmsjön	2 854,3
48 I Ljusnan	Voxnan uppströms Vallhaga	2 411,3
53 I Dalälven	Västerdalälven uppströms Hummelforsen	4 418,5
	Österdalälven uppströms Trängslet	4 521,5
74 Emån		4 471,8
84 Bräkneån		462,3
86 Mörrumsån		3 369,1
100 Fylleån		393,8
112 I Enningdalsälven	Enningdalsälven uppströms riksgränsen till Norge	691,7
115 I Vefsna	Vapstälven	601,3
Summa skyddade övriga vattenområden		71 093,5
Summa skyddade nationalälvar och övriga vattenområden		153 288,9

Älvsträckor

28 I Umeälven	Tärnaforsen mellan Stor-Laisan och Gäuta	..
38 I Ångermanälven	Faxälven mellan Edsele och Helgumsjön	..
40 I Indalsälven	Lången nedströms Landösjön	..
42 I Ljungan	Sträckan mellan Havern och Holmsjön	..
	Sträckan nedströms Viforsen	..
48 I Ljusnan	Sträckan mellan Hede och Svegsjön	..
	Sträckan mellan Laforsen och Arbråsjöarna	..
53 I Dalälven	Västerdalälven nedströms Skiffsforsen	..
	Dalälven nedströms Näs bruk	..
108 I Göta älv	Klarälven mellan Höljes och Edebäck	..

Kommentarer till tabell 23

1. I naturresurslagen (NRL) 3 kap 6 § 2 anges att älvar kan skyddas mot vattenkraftsutbyggnad. Fyra älvar, Torne-, Kalix-, Pite- och Vindelälven, benämns nationalälvar. Skyddet är dock det samma för alla älvar som omfattas av det. För en del älvar avser skyddet hela avrinningsområdet, för andra enbart en älvsträcka.
2. Arealerna (hektar) har beräknats med hjälp av GIS-verktyget ARC/INFO på Naturvårdsverket. De älvsträckor där endast sträckorna skyddas saknar arealuppgifter och längderna har inte mätts.
3. En del av älvarna är samtidigt skyddade enligt naturvårdslagen.
4. Källa för arealuppgifterna: SMHI, Norrköping

Tabell 24 Sjöar skyddade mot utsläpp

Table 24 Lakes protected against outlet

Län	Sjö	Nr i kartan	Area, km ²	Kartbild
AB/C	Lilla Ullfjärden	1	1-10	
F	Assjön (-Kunhultasjön)	2	1-10	
F	Försjön	3	0,1-1	
M	Östra Ringsjön	4	26,2	
M	Västra Ringsjön	5	14,5	
I	Bästräsk	6	1-10	
O	Unden	7	95,4	
O	Velen	8	1-10	
Z	Locknesjön (sjön med tillflöden och källsjöar i Östersunds kommun)	9	27,1	
BD	Torneträsk	10	322,0	

Kommentarer till tabell 24

1. I miljöskyddslagen 8 § stadgas att sjöar, vattendrag eller annat vattenområde kan skyddas mot utsläpp. Ett sådant förbud mot utsläpp av avloppsvatten, fast ämne eller gas beslutas av regeringen.
2. Arealerna avser enbart sjöarnas areal. För mindre sjöar anges endast storleksklass. Skyddet omfattar i en del fall även omgivande landareal. Denna har dock inte beräknats. Arealerna har erhållits från SMHI.

Nationalstadsparker

Genom en ändring av naturresurslagen (NRL) år 1995 skapades en möjlighet att inrätta s.k. nationalstadsparker enligt NRL 3:e kap § 7. Den 1 januari 1995 inrättades den första nationalstadsparken, Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården, som hittills är den enda. Det förekommer dock planering för att inrätta nationalstadsparker i Uppsala och Trollhättans kommuner.

Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas. Dessa regler innebär att det kan vara möjligt att uppföra ett begränsat antal nya byggnader inom bostadsområ-

dena och områdena med byggnader för högre utbildning, vetenskaplig forskning, museiverksamhet, idrott och rekreation. Det är också möjligt att bygga om och anpassa byggnaderna efter sådana verksamheters behov. Åtgärderna ska dock utföras så att karaktären av byggnader i park bevaras.

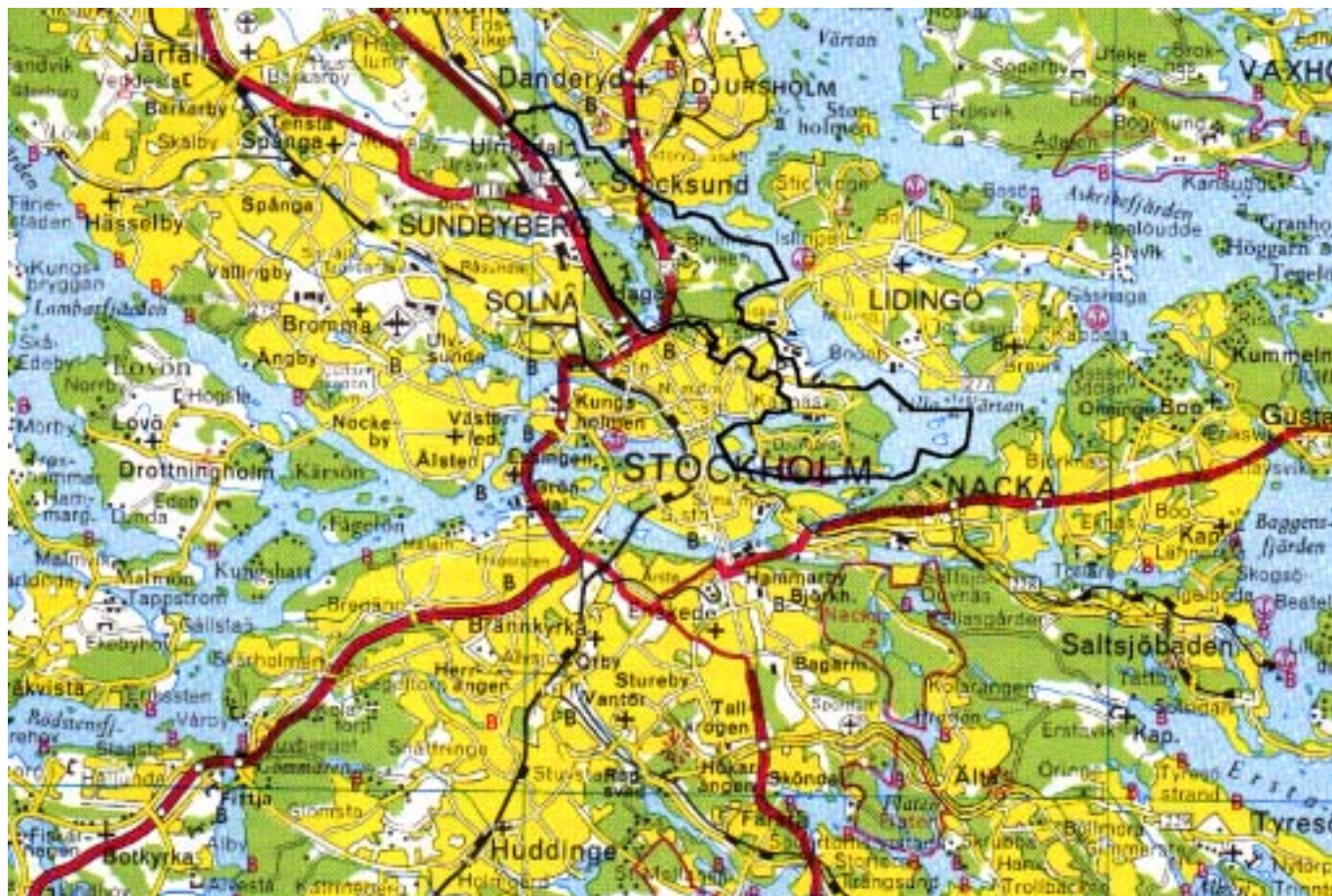
Nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården ingår i tre olika kommuner. Arealuppgifter enligt SCB:s egna mätningar återges nedan. Arealerna har delats upp på tre arealslag: land, insjövatten samt havsvatten (inkl. Brunnsviken). Som ett mått på användningen av området har folkmängden enligt RTB (registret över totalbefolkningen) per 1998-12-31 beräknats.

Tabell 25 Nationalstadspark 1998-12-31

Table 25 National city park

Kommun	Areal (hektar)			Folkm. 98-12-31
	totalt	land	sjö	
Stockholm	1 751	1 304	13	14 066
Solna	750	581		7 601
Lidingö	138	12		3
Summa	2 639	1 897	13	21 670

Figur 10 Nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården

Fördelning på kommun

Försök har gjorts av SCB att fördela de skyddade arealerna per kommun. Detta redovisas i appendix. Av olika skäl är kvaliteten på kommunuppgifterna något osäker.

Ett åttiotal skyddade områden sträcker sig över kommungräns. För dessa finns endast uppgifter om hela NR, NVO eller DSO i naturvårdsregistret. För att kunna fördela arealerna på de olika kommunerna (i något fall upp till 5 kommuner), har de digitala gränserna för områdena använts. Det har då visat sig att de av LMV upprättade digitala gränserna ofta ger en areal som inte stämmer med de som återfinns i naturvårdsregistret, och som härstammar från länsstyrelsernas beslut. I några fall är differenserna betydande. Detta gäller även vissa större områden, t.ex. Gullmarsn NVO och Värmlandsskärgårdens NR. Uppgifterna har dock justerats så att totalarealen stämmer med den som återfinns i NVR.

Antalsuppgifterna stämmer inte med de uppgifter som presenteras i tabellerna 2, 3, 7 och 9, beroende på att områden som ligger i mer än en kommun har räknats en gång för varje kommun (dubbelräkning).

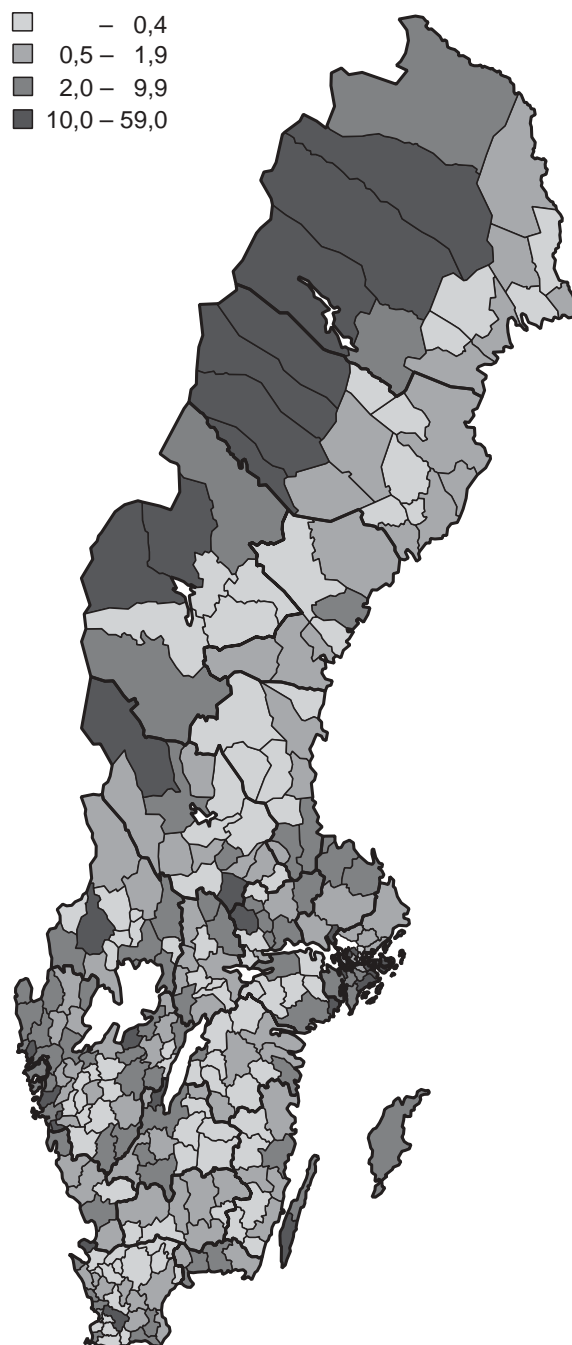
En jämförelse med de arealuppgifter som erhålls utifrån de av LMV upprättade digitala gränserna med arealerna i naturvårdsregistret innebär, att en viss osäkerhet i de arealuppgifter som återfinns i naturvårdsregistret, och som alla statistiska uppgifter i detta meddelande bygger på, kan konstateras. För större områden anges arealen ofta med avrundade tal. Kontakter med ett par länsstyrelser har gett vid handen, att havsarealer inom skyddade områden i många fall inte är uppmätta, utan endast uppskattade.

Vattenarealer inom de skyddade områdena består av såväl insjöar och älvar som havsområden. I SCB:s arealstatistik finns inga uppgifter om kommunernas andelar av kontinentalsockeln. Vid beräkning av andelen skyddad areal i kommunerna måste därför havsvattenarealen dras bort. De andelar som presenteras i appendix, och som redovisas i figur 11, är beräknade på landarealerna.

Några resultat

Skyddade områden av något slag saknas helt i 15 av landets 288 kommuner. I hälften av kommunerna, 146 st., är mer än 1 % av landarealen skyddad i någon form, medan 32 kommuner har mer än 10 % av sin landareal skyddad. Allra störst andel skyddad landareal återfinns i Salems kommun (59 %) och Sorsele (57 %). I absoluta tal dominerar inre Norrlands ytstora kommuner, som Jokkmokk, Gällivare och Sorsele.

Figur 11 Skyddad areal (NP, NR, NVO och DSO) kommunvis, procent av total landareal i resp. kommun
Chart 11 Protected land area (all types of protection) by municipality, percent of total land area in each municipality

Kostnader

Statens kostnader för naturvården består dels av kostnader för förvaltning av befintliga nationalparker och naturreservat m.m., dels av kostnader för markinlösen då nya reservat och parker m.m. bildas. De senare kostnaderna kan bestå dels av köp, dels av ersättning till markägaren för intrång, dels bidrag till kommuners och stiftelsers förvärv av mark för naturvårdsändamål.

För att säkra skyddade områden avsattes under 1998 ca 180,8 milj. kr. Av detta avser 136,0 milj. kr köp, 39,1 milj. kr ersättning för intrång och 5,8 milj. kr bidrag.

En fördelning på län av kostnaderna framgår av tabell 26, där även den areal som säkrats under året redovisas. Eftersom uppgifterna avser både befintliga och blivande parker och reservat stämmer de inte med arealuppgifterna i övriga tabeller.

Utöver Naturvårdsverkets kostnader har Skogsstyrelsen under året kalenderåret 1998 betalat ut 23 745 000 kr som ersättning för biotopskydd.

Tabell 26 Kostnader för säkrade områden 1998, tkr

Table 26 Costs for secured areas fiscal year 1998, 1000 SEK

Län	Tkr	Area, ha	Figur, kostnader tkr
AB	7 192	449	
C	8 300	244	
D	0	0	
E	10 186	582	
F	7 102	236	
G	2 183	165	
H	6 843	288	
I	2 563	1 050	
K	5 152	102	
M	11 792	420	
N	4 629	777	
O	19 142	873	
S	8 552	304	
T	2 680	65	
U	6 362	862	
W	10 208	628	
X	14 578	761	
Y	19 315	1 873	
Z	5 435	2 699	
AC	15 019	593	
BD	13 685	603	
Summa 1998	180 918	13 574	
Summa 1997	201 159	11 758	

Fördelning antal beslut, tkr och ha på olika markåtkomstformer

	Antal	Tkr	Ha
Köp	160	136 027	7 828
Intrång	97	39 100	5 240
Bidrag	7	5 791	506
Summa 1998	264	180 918	13 574

Internationell utblick

Jämförbarheten mellan olika länders statistik om skyddad natur är inte god. Detta beror bl.a. på att lagstiftningen varierar mellan olika länder, att den institutionella strukturen är olika och att länderna har olika behov och prioriteringar.

Internationella Naturvårdsunionen (IUCN) har gjort ett försök till sammanställning av skyddad natur, där **skyddade områden som är över 10 km²** klassificeras i fem olika kategorier. Uppgifterna i tabell 27 baseras på denna klassificering och har hämtats ur sammanställning utgiven av bl.a. The World Resources Institute.

Eftersom endast objekt som är större än 10 km² ingår, finns ingen överensstämmelse med de officiella nationella uppgifter för Sverige som lämnas i detta meddelande.

I flera europeiska länder är uppemot en femtedel av arealen skyddad i någon form. Andelen i Sverige är 9 %.

Beräknas de skyddade arealerna per invånare har de glesbebyggda nordiska länderna stora värden jämfört med de kontinentala EU-länderna.

Tabell 27 Skyddad natur i ett antal europeiska länder 1997

Table 27 Protected nature in some European countries in 1997

Land	Skyddad natur			
	Antal	Areal, 1 000 ha	% av total areal	ha/1000 inv
<i>EU-länder</i>				
Belgien	4	78	2,6	7,7
Danmark	112	1 368	32,2	258,9
Finland	126	1 823	11,7	354,7
Frankrike	132	6 416	9,9	109,5
Irland	13	59	0,9	16,1
Italien	169	2 146	7,3	37,3
Luxemburg	Uppgift saknas			
Nederländerna	75	228	6,7	14,6
Portugal	24	595	6,5	60,7
Spanien	217	4 216	8,4	107,2
Storbritannien	148	4 942	20,5	84,9
Sverige	241	3 709	9,0	419,2
Tyskland	518	9 414	27,0	114,7
Österrike	176	2 344	28,3	290,4
<i>Övriga nordiska länder</i>				
Island	24	972	9,7	3 586,7
Norge	118	2 075	6,8	470,9
<i>Övriga</i>				
USA	1 615	122 604	13,4	457,6
Canada	718	92 110	10,0	3 069,9
Japan	65	2 550	6,8	20,3
Australien	966	53 708	7,0	2 898,1
Ryssland	210	51 670	3,1	350,8

Källa: World Resources 1998-99. The World Resources Institute et.al. 1998.

Bilaga. Skyddad natur per kommun 1998*Appendix. Protected nature by municipality*

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Proc av tot komm land
	NP	NR	NVD	SOS	Samtl	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	
Upplands-Väsby	0	1	0	0	1	0	210	0	0	210	0	150	0	0	150	2,0
Vallentuna	0	2	1	0	3	0	589	100	0	689	0	468	60	0	528	1,5
Österåker	0	8	0	0	8	0	1 033	0	0	1 033	0	285	0	0	281	0,9
Värmdö	0	40	0	7	47	0	24 565	0	530	25 095	0	4 921	0	151	5 045	11,6
Järfälla	0	3	1	1	5	0	1 968	223	1	2 192	0	1 473	181	0	1 473	30,9
Ekerö	0	8	0	0	8	0	706	0	0	706	0	353	0	0	352	1,6
Huddinge	0	2	1	1	4	0	109	680	35	824	0	109	660	9	9	6,0
Botkyrka	0	6	1	0	7	0	61	650	0	711	0	60	350	0	611	2,1
Salem	0	0	1	0	1	0	0	3 700	0	3 700	0	0	3 220	0	3 046	59,0
Haninge	1	13	0	5	19	1 191	15 496	0	443	17 130	1 136	4 112	0	115	5 286	11,8
Tyresö	1	5	0	0	6	779	2 656	0	0	3 435	744	2 280	0	0	2 878	43,9
Upplands-Bro	0	6	0	0	6	0	1 410	0	0	1 410	0	438	0	0	438	1,9
Täby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Danderyd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Sollentuna	0	2	0	1	3	0	1 028	0	1	1 029	0	995	0	0	995	18,7
Stockholm	0	2	0	0	2	0	146	0	0	146	0	131	0	0	87	0,7
Södertälje	0	14	3	0	17	0	2 496	1 080	0	3 574	0	1 752	934	0	2 686	4,0
Nacka	0	3	3	0	6	0	118	970	0	1 088	0	114	845	0	958	10,1
Sundbyberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Solna	0	0	1	0	1	0	0	31	0	31	0	0	31	0	31	1,6
Lidingö	0	0	1	1	2	0	0	339	1	340	0	0	283	1	276	9,4
Vaxholm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Norrtälje	1	42	1	10	54	188	6 845	4 500	320	11 853	73	2 141	5	61	1 748	1,1
Sigtuna	0	6	0	1	7	0	437	0	263	700	0	367	0	152	466	1,6
Nynäshamn	0	4	2	4	10	0	7 134	620	59	7 813	0	1 847	258	17	2 119	6,0
Stockholms (AB)	3 167	16	31	217		2 158	67 004	12 893	1 653	83 711	1 953	21 996	6 827	507	31 282	4,8
Häbo	0	5	0	0	5	0	2 231	0	0	2 231	0	1 986	0	0	1 986	14,0
Älvkarleby	0	2	0	0	2	0	2 347	0	0	2 347	0	496	0	0	496	2,4
Tierp	0	8	0	5	13	0	7 611	0	499	8 110	0	4 687	0	76	4 763	3,1
Uppsala	0	22	0	1	23	0	2 193	0	0	2 193	0	1 624	0	0	1 624	0,6
Enköping	0	13	0	9	22	0	3 647	0	163	3 810	0	1 624	0	24	1 648	1,4
Östhammar	0	19	0	15	34	0	8 314	0	4 234	12 548	0	4 320	0	233	4 553	3,1
Uppsala (C)	0	69	0	30	99	0	26 343	0	4 896	31 239	0	14 759	0	333	15 093	2,2
Vingåker	0	1	0	0	1	0	18	0	0	18	0	16	0	0	16	0,0
Gnesta	0	2	0	13	15	0	78	0	104	182	0	41	0	56	97	0,2
Nyköping	0	25	0	66	91	0	16 720	0	4 667	21 387	0	6 123	0	651	6 774	4,8
Oxelösund	0	1	0	8	9	0	9	0	2 990	2 999	0	9	0	34	43	1,3
Flen	0	11	1	62	74	0	436	89	292	817	0	192	89	34	315	0,4
Katrineholm	0	8	0	3	11	0	187	0	10	197	0	187	0	0	187	0,2
Eskilstuna	0	10	1	6	17	0	4 636	735	100	5 471	0	2 343	548	44	2 935	2,7
Strängnäs	0	9	1	5	15	0	877	57	39	973	0	201	57	18	276	0,4
Trosa	0	8	0	6	14	0	11 219	1 755	0	12 974	0	1 269	1 343	0	2 612	12,6
Södermanlands (D)	0	75	4	169	247	0	34 179	2 636	8 202	45 018	0	10 377	2 037	837	13 255	2,2
Ödeshög	0	8	0	0	8	0	1 689	0	0	1 689	0	118	0	0	118	0,3
Ydre	0	8	0	6	14	0	412	0	50	462	0	310	0	6	316	0,5
Kinda	0	5	0	2	7	0	120	0	19	139	0	97	0	3	100	0,1
Boxholm	0	3	0	7	10	0	64	0	35	99	0	61	0	4	65	0,1
Åtvidaberg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Finspång	0	2	0	0	2	0	36	0	0	36	0	36	0	0	36	0,0
Valdemarsvik	0	13	0	33	46	0	15 587	0	2 042	17 629	0	4 898	0	351	5 249	7,2
Linköping	0	12	0	1	13	0	1 388	0	4	1 392	0	826	0	1	827	0,6

Bilaga

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Proc av tot komm land
	NP	NR	NV	DS	Saml	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	
Norrköping	0	12	1	4	17	0	12 564	288	241	13 093	0	1 243	288	21	1 552	1,0
Söderköping	0	7	0	18	25	0	3 120	0	7 451	10 571	0	504	0	421	925	1,4
Motala	0	6	0	0	6	0	550	0	0	550	0	154	0	0	154	0,2
Vadstena	0	3	0	0	3	0	3 162	0	0	3 162	0	1 013	0	0	1 013	5,5
Mjölby	0	4	1	0	5	0	952	23	0	975	0	209	23	0	232	0,4
Östergötlands (E)	0	83	2	71	156	0	39 644	311	9 842	49 797	0	9 469	311	806	10 587	1,0
Aneby	0	4	0	0	4	0	169	0	0	169	0	126	0	0	126	0,2
Mullsjö	0	1	1	4	6	0	35	190	43	268	0	35	190	26	251	1,2
Habo	0	4	2	1	7	0	81	2 920	189	3 190	0	44	2 860	129	3 033	9,2
Gnosjö	1	1	0	0	2	4 392	0	0	0	4 392	4 191	0	0	0	4 191	9,9
Gislaved	0	5	2	0	7	0	453	2 205	0	2 658	0	243	1 565	0	1 808	1,6
Vaggeryd	1	2	0	2	5	593	55	0	20	668	566	55	0	1	622	0,7
Jönköping	0	16	0	3	19	0	5 311	0	253	5 564	0	5 307	0	80	5 387	3,6
Nässjö	0	0	1	5	6	0	0	176	127	303	0	0	161	1	162	0,2
Värnamo	1	8	0	2	11	2 865	362	0	44	3 271	2 734	213	0	34	2 981	2,4
Sävsjö	0	1	0	0	1	0	5	0	0	5	0	5	0	0	5	0,0
Vetlanda	0	9	0	8	17	0	266	0	27	293	0	258	0	3	261	0,2
Eksjö	0	4	0	2	6	0	68	0	7	75	0	68	0	0	68	0,1
Tranås	0	3	0	1	5	0	541	0	0	541	0	500	0	0	500	1,2
Jönköpings (F)	3	58	6	28	95	7 850	7 346	5 491	709	21 397	7 491	6 851	4 776	275	19 397	1,8
Uppvidinge	0	8	1	0	9	0	1 250	17	0	1 267	0	1 176	15	0	1 191	1,0
Lessebo	0	3	0	0	3	0	250	0	0	250	0	129	0	0	129	0,3
Tingsryd	0	11	1	1	13	0	1 908	135	4	2 047	0	468	82	2	552	0,5
Alvesta	0	7	0	3	10	0	905	0	95	1 000	0	563	0	27	590	0,6
Älmhult	0	4	0	1	5	0	577	0	0	577	0	256	0	0	256	0,3
Markaryd	0	3	0	0	3	0	70	0	0	70	0	66	0	0	66	0,1
Växjö	0	13	1	1	15	0	2 541	80	15	2 636	0	950	80	5	1 035	0,6
Ljungby	0	19	0	1	20	0	2 603	0	0	2 603	0	2 052	0	0	2 052	1,2
Kronobergs (G)	0	68	3	7	78	0	10 105	232	114	10 450	0	5 659	177	33	5 871	0,7
Högsby	0	10	0	0	10	0	514	0	0	514	0	469	0	0	468	0,6
Torsås	0	1	0	7	8	0	165	0	70	235	0	43	0	12	55	0,1
Mörbylånga	0	15	12	6	33	0	1 438	5 924	806	8 168	0	1 129	5 924	173	7 226	10,8
Hultsfred	0	5	0	1	6	0	136	0	320	456	0	133	0	0	133	0,1
Mönsterås	0	3	0	3	6	0	3 429	0	46	3 475	0	839	0	12	851	1,4
Emmaboda	0	3	0	0	3	0	35	0	0	35	0	35	0	0	35	0,1
Kalmar	0	9	0	11	20	0	2 286	0	644	2 930	0	528	0	29	557	0,6
Nybro	0	5	0	0	5	0	216	0	0	216	0	215	0	0	215	0,2
Oskarshamn	1	12	0	15	28	191	10 036	0	1 614	11 841	66	2 166	0	43	2 275	2,2
Västervik	0	23	0	69	92	0	7 846	0	1 472	9 318	0	1 922	0	241	2 163	1,2
Vimmerby	1	0	0	1	2	111	0	0	1	112	108	0	0	1	109	0,1
Borgholm	0	20	0	7	27	0	2 794	0	616	3 410	0	2 161	0	368	2 529	3,7
Kalmar län (H)	2	106	12	120	240	302	28 894	5 924	5 588	40 709	174	9 639	5 924	879	16 614	1,5
Gotland	1	59	7	12	79	4 500	70 276	12 306	1 502	88 584	3 638	5 587	12 049	439	21 713	6,9
Gotlands (I)	1	59	7	12	79	4 500	70 276	12 306	1 502	88 291	3 638	5 587	12 049	439	21 713	6,9
Olofström	0	4	0	0	4	0	836	0	0	836	0	699	0	0	699	1,8
Karlskrona	0	14	1	29	44	0	2 433	65	950	3 448	0	887	37	375	1 299	1,2
Ronneby	0	26	0	20	46	0	4 263	0	355	4 618	0	1 717	0	125	1 842	2,2
Karlskrona	0	14	1	12	27	0	2 096	900	177	3 173	0	942	780	54	1 776	3,6
Sölvesborg	0	5	0	9	14	0	1 345	0	66	1 411	0	1 049	0	23	1 072	5,8
Blekinge (K)	0	63	2	70	135	0	10 973	965	1 548	13 486	0	5 393	817	577	6 688	2,3
Svalöv	0	4	0	0	4	0	475	0	0	475	0	470	0	0	470	1,2
Staffanstorps	0	1	0	0	1	0	6	0	0	6	0	3	0	0	3	0,0

Bilaga

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Proc av tot komm land
	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	
Karlsborg	1	6	2	2	11	389	1 128	103	6	1 626	349	553	82	1	985	2,3
Gullspång	0	5	0	3	8	0	713	0	142	855	0	169	0	69	238	0,8
Tranemo	0	4	0	2	6	0	1 574	0	53	1 627	0	1 574	0	49	1 623	2,2
Bengtsfors	0	6	0	5	11	0	419	0	109	528	0	404	0	15	419	0,5
Mellerud	0	4	0	1	5	0	382	0	210	592	0	373	0	12	385	0,7
Lilla Edet	0	2	0	0	2	0	433	0	0	433	0	385	0	0	385	1,2
Mark	0	4	0	3	7	0	207	0	9	216	0	199	0	4	203	0,2
Svenljunga	0	4	1	4	9	0	17	3 117	68	3 202	0	13	1 793	10	1 816	2,0
Herrljunga	0	1	0	1	2	0	122	0	11	133	0	122	0	2	124	0,2
Vara	0	4	0	0	4	0	63	0	0	63	0	63	0	0	63	0,1
Götene	0	3	1	0	4	0	402	6 655	0	7 057	0	399	6 655	0	7 054	17,4
Tibro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Töreboda	0	1	1	2	4	0	16	255	25	296	0	16	255	5	276	0,5
Göteborg	0	11	2	11	24	0	9 687	206	171	10 064	0	3 718	77	44	3 839	8,6
Mölnadal	0	4	0	0	4	0	1 962	0	0	1 962	0	1 873	0	0	1 873	12,8
Kungälv	0	14	2	16	32	0	5 499	2 572	491	8 562	0	2 189	2 102	101	4 392	12,0
Lysekil	0	7	4	18	29	0	637	26 770	455	27 952	0	475	5 492	139	6 102	29,0
Uddevalla	0	21	3	6	30	0	1 286	9 141	61	10 488	0	1 093	4 208	49	5 350	8,3
Strömstad	0	10	2	25	37	0	3 261	617	381	4 259	0	1 470	300	97	1 867	3,9
Vänersborg	0	7	1	7	15	0	1 238	4 062	168	5 468	0	1 095	3 927	107	5 129	8,0
Trollhättan	0	3	2	0	5	0	187	84	0	271	0	129	84	0	213	0,5
Alingsås	0	9	1	12	22	0	366	3	36	405	0	93	3	12	108	0,2
Borås	0	5	1	4	10	0	86	8	17	111	0	81	8	1	90	0,1
Ulricehamn	0	7	0	2	9	0	1 541	0	10	1 551	0	1 516	0	10	1 526	1,5
Åmål	0	5	0	0	5	0	1 699	0	0	1 699	0	957	0	0	957	2,0
Mariestad	1	8	3	6	18	2 400	1 093	3 030	18	6 541	315	293	723	4	1 335	2,2
Lidköping	0	6	3	13	22	0	49	6 815	364	7 228	0	48	1 038	58	1 144	1,7
Skara	0	11	0	1	12	0	2 159	0	1 600	3 759	0	1 709	0	1 600	3 309	7,5
Skövde	0	18	1	3	22	0	930	625	12	1 567	0	930	325	10	1 565	1,9
Hjo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Tidaholm	0	4	2	2	8	0	16	2 880	29	2 925	0	16	2 680	6	2 702	5,2
Falköping	0	23	0	1	24	0	1 497	0	2 000	3 497	0	1 495	0	1 985	3 482	3,3
V:a Götalands (O)	3 288	48 286	625			5 698	58 171	94 651	8 348	166 875	3 386	34 341	39 383	5 047	82 173	4
Kil	0	1	0	1	2	0	5	0	3	8	0	5	0	0	5	0,0
Eda	0	1	0	0	1	0	20	0	0	20	0	20	0	0	20	0,0
Torsby	0	10	0	0	10	0	2 370	0	0	2 370	0	2 361	0	0	2 361	0,6
Storfors	0	1	0	6	7	0	51	0	20	71	0	30	0	1	31	0,1
Hammarö	0	1	0	1	2	0	4 483	0	11	4 494	0	300	0	11	300	5,3
Munkfors	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Forshaga	0	2	0	0	2	0	135	0	0	135	0	81	0	0	81	0,2
Grums	0	2	0	0	2	0	505	0	0	505	0	72	0	0	72	0,2
Årjäng	0	4	0	20	24	0	7 533	0	86	7 619	0	7 024	0	11	7 035	5,0
Sunne	0	4	0	2	6	0	61	0	430	491	0	61	0	90	151	0,1
Karlstad	0	11	1	0	12	0	11 188	2 000	0	13 188	0	1 778	1 900	0	3 678	3,2
Kristinehamn	0	4	0	4	8	0	17 231	0	15	17 231	0	1 550	0	3	1 553	2,1
Filipstad	0	6	1	0	7	0	706	8 035	0	8 741	0	682	6 735	0	7 417	4,8
Hagfors	0	1	1	1	3	0	82	1 365	0	1 447	0	82	1 365	0	1 447	0,8
Arvika	0	4	0	1	5	0	21 072	0	5	21 077	0	19 410	0	1	19 411	11,7
Säffle	0	8	0	3	11	0	23 857	0	109	23 966	0	1 614	0	31	1 645	1,3
Värmlands (S)	0	60	3	39	102	0	89 299	11 400	678	101 363	0	35 069	10 000	147	45 207	2,6
Lekeberg	0	7	0	0	7	0	168	0	0	168	0	160	0	0	160	0,3
Laxå	1	6	0	0	7	963	579	0	0	1 542	866	578	0	0	1 444	2,6
Hallsberg	0	11	0	0	11	0	581	0	0	581	0	256	0	0	256	0,4
Degerfors	0	4	0	0	4	0	304	0	0	304	0	304	0	0	304	0,8
Hällefors	0	6	0	0	6	0	539	0	0	539	0	534	0	0	534	0,5
Ljusnarsberg	0	1	1	0	2	0	3	2 630	0	2 633	0	3	2 400	0	2 403	4,1

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Proc av tot komm land
	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	
Örebro	1	22	0	1	24	111	1 854	0	230	2 195	111	1 204	0	110	1 425	1,0
Kumla	0	3	0	0	3	0	100	0	0	100	0	92	0	0	92	0,4
Askersund	0	8	0	1	9	0	2 736	0	2	2 738	0	873	0	0	873	1,1
Karlskoga	0	5	0	0	5	0	443	0	0	443	0	348	0	0	348	0,7
Nora	0	5	0	0	5	0	250	0	0	250	0	226	0	0	226	0,4
Lindesberg	0	9	1	0	10	0	643	12 170	0	12 813	0	632	11 100	0	11 732	8,5
Örebro län (T)	2	87	2	2	93	1 074	8 201	14 800	232	24 306	977	5 210	13 500	110	19 797	2,3
Skinnskatteberg	0	8	1	0	9	0	1 497	8 070	0	9 569	0	1 377	7 470	0	8 847	13,4
Surahammar	0	5	0	0	5	0	986	0	0	986	0	906	0	0	906	2,6
Heby	1	14	0	0	15	4 390	3 022	0	0	7 412	2 815	1 457	0	0	4 272	3,7
Kungsör	0	8	0	1	9	0	276	0	31	307	0	241	0	0	241	1,2
Hallstahammar	0	7	0	0	7	0	1 869	0	0	1 869	0	1 111	0	0	1 111	6,5
Norberg	0	8	0	0	8	0	180	0	0	180	0	180	0	0	180	0,4
Västerås	0	15	0	6	21	0	15 750	0	19	15 769	0	5 491	0	3	5 494	5,7
Sala	1	6	0	0	7	740	478	0	0	1 218	705	470	0	0	1 175	1,0
Fagersta	0	2	1	0	3	0	19	630	0	649	0	19	630	0	649	2,4
Köping	0	5	0	1	6	0	289	0	4	293	0	222	0	1	223	0,4
Arboga	0	4	0	0	4	0	41	0	0	41	0	41	0	0	41	0,1
Västmanlands (U)	2	82	2	8	94	5 130	24 406	8 700	54	38 293	3 520	11 515	8 100	3	23 140	3,7
Vansbro	0	7	0	0	7	0	888	0	0	888	0	837	0	0	837	0,5
Malung	0	6	0	0	6	0	6 506	0	0	6 506	0	6 425	0	0	6 425	1,6
Gagnef	0	15	0	0	15	0	645	0	0	645	0	644	0	0	644	0,8
Leksand	0	8	0	0	8	0	216	0	0	216	0	154	0	0	154	0,1
Rättvik	0	5	0	1	6	0	551	0	5	556	0	547	0	1	548	0,3
Orsa	0	5	0	0	5	0	1 249	0	0	1 249	0	1 197	0	0	1 197	0,7
Älvdalen	1	30	1	3	35	1 615	189 976	184	120	191 845	1 613	184 940	0	80	186 633	27,0
Smedjebacken	0	4	1	0	5	0	142	25 000	0	25 142	0	135	23 000	0	23 135	24,3
Mora	0	13	1	0	14	0	6 195	47	0	6 242	0	6 092	47	0	6 139	2,2
Falun	0	5	1	0	6	0	819	7	0	826	0	819	7	0	826	0,4
Borlänge	0	9	0	0	9	0	1 480	0	0	1 480	0	1 325	0	0	1 325	2,3
Säter	0	4	0	0	4	0	205	0	0	205	0	190	0	0	190	0,6
Hedemora	0	8	1	0	9	0	405	63	0	468	0	337	50	0	387	0,5
Avesta	1	8	0	0	9	140	142	0	0	282	80	125	0	0	205	0,3
Ludvika	0	3	1	2	6	0	222	224	32	478	0	222	83	17	322	0,2
Dalarnas (W)	2	130	6	6	144	1 755	209 640	25 525	157	237 028	1 693	203 991	23 187	98	228 977	8,1
Ockelbo	0	0	0	1	1	0	0	0	5	5	0	0	0	1	1	0,0
Hofors	0	5	0	0	5	0	316	0	0	316	0	297	0	0	297	0,7
Ovanåker	0	0	1	0	1	0	0	285	0	285	0	0	90	0	90	0,0
Nordanstig	0	7	1	2	10	0	1 190	45	1 301	2 536	0	496	21	1	518	0,4
Ljusdal	1	17	4	1	23	29	863	1 101	0	1 993	28	833	548	0	1 409	0,3
Gävle	0	20	3	15	38	0	5 618	1 545	608	7 771	0	2 439	916	14	3 369	2,1
Sandviken	1	12	0	1	14	4 840	2 825	0	0	7 665	2 400	1 712	0	0	4 112	3,5
Söderhamn	0	5	1	0	6	0	2 021	350	0	2 371	0	585	160	0	745	0,7
Bollnäs	0	1	2	0	3	0	445	79	0	524	0	430	64	0	494	0,3
Hudiksvall	0	20	2	5	27	0	3 772	3 770	687	8 229	0	1 974	1 475	38	3 487	1,4
Gävleborgs (X)	2	87	14	25	128	4 869	17 050	7 175	2 600	31 695	2 428	8 766	3 274	53	14 522	0,8
Ånge	0	9	0	0	9	0	3 602	0	0	3 602	0	3 103	0	0	3 103	1,0
Timrå	0	2	0	1	3	0	428	0	7	435	0	379	0	7	386	0,5
Härnösand	0	3	0	2	5	0	292	0	2	294	0	202	0	2	204	0,2
Sundsvall	0	18	1	2	21	0	1 417	220	6	1 643	0	1 219	220	6	1 445	0,5
Kramfors	1	16	1	3	21	122	1 838	6 000	9	7 969	122	1 545	5 500	9	7 176	4,2
Sollefteå	0	16	0	1	17	0	2 373	0	100	2 473	0	2 142	0	89	2 231	0,4
Örnsköldsvik	1	23	1	8	33	2 828	7 403	621	179	11 031	2 528	4 142	243	115	4 500	0,7
Västernorrlands (Y)	2	87	3	17	109	2 950	17 354	6 841	303	27 447	2 650	12 732	5 963	228	19 045	0,9

Bilaga

Kommun Län	Antal					Totalareal					Landareal					Proc av tot komm land
	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	NP	NR	NVO	DSO	Samtliga	
Ragunda	0	2	0	0	2	0	137	0	0	137	0	131	0	0	131	0,1
Bräcke	0	5	0	0	5	0	88	0	0	88	0	88	0	0	88	0,0
Krokoms	0	4	0	3	7	0	123 200	0	159	123 359	0	114 400	0	33	114 433	18,4
Strömsund	0	8	0	0	8	0	71 340	0	0	71 340	0	66 322	0	0	66 322	6,3
Åre	0	4	0	5	9	0	167 110	0	1 343	168 453	0	164 108	0	1 013	165 121	22,5
Berg	0	3	0	1	4	0	1 916	0	110	2 026	0	1 916	0	0	1 916	0,3
Härjedalen	1	7	0	3	11	10 440	66 448	0	69	66 517	10 400	58 098	0	69	58 167	5,1
Östersund	0	6	1	1	8	0	1 172	270	75	1 517	0	526	265	0	791	0,4
Jämtlands (Z)	1	39	1	13	54	10 440	431 409	270	1 756	433 435	10 400	405 587	265	1 115	406 969	8,2
Nordmaling	0	5	0	0	5	0	5 660	0	0	5 660	0	1 171	0	0	1 171	0,9
Bjurholm	0	1	0	0	1	0	27	0	0	27	0	27	0	0	27	0,0
Vindeln	0	14	2	0	16	0	736	23	0	759	0	680	23	0	703	0,3
Robertsfors	0	5	0	0	5	0	1 333	0	0	1 333	0	634	0	0	634	0,5
Norsjö	0	6	0	0	6	0	486	0	0	486	0	420	0	0	420	0,2
Malå	0	11	0	0	11	0	516	0	0	516	0	509	0	0	509	0,3
Storuman	0	5	0	0	5	0	108 681	0	0	108 681	0	106 645	0	0	106 645	14,2
Sorsele	0	9	0	1	10	0	450 079	0	1 010	451 089	0	428 402	0	860	429 262	57,3
Dorotea	0	6	0	0	6	0	41 215	0	0	41 215	0	40 929	0	0	40 929	14,6
Vännäs	0	2	0	0	2	0	304	0	0	304	0	195	0	0	195	0,4
Vilhelmina	0	14	0	0	14	0	129 847	0	0	129 147	0	123 406	0	0	123 406	15,2
Åsele	1	9	0	0	10	1 130	1 186	0	0	2 316	1 095	1 138	0	0	2 233	0,5
Umeå	0	9	2	1	12	0	33 165	655	415	34 235	0	3 503	175	415	4 093	1,8
Lycksele	0	25	0	0	25	0	5 591	0	0	5 591	0	5 221	0	0	5 221	0,9
Skellefteå	0	15	2	0	17	0	4 728	12	0	4 740	0	3 547	12	0	3 559	0,5
Västerbottens(AC)	1	136	6	2	145	1 130	783 552	690	1 425	786 099	1 095	716 426	210	1 275	719 006	13,0
Arvidsjaur	0	17	0	0	17	0	16 842	0	0	16 842	0	16 549	0	0	16 549	2,6
Arjeplog	1	15	0	1	17	15 340	89 251	0	44 010	148 601	13 998	79 015	0	44 000	137 013	10,6
Jokkmokk	4	14	0	0	18	467 863	232 766	0	0	700 629	428 058	199 611	0	0	627 669	34,6
Överkalix	0	8	0	0	8	0	1 527	0	0	1 527	0	1 396	0	0	1 396	0,5
Kalix	0	15	0	3	18	0	12 829	0	104	12 933	0	728	0	16	744	0,4
Övertorneå	0	3	0	0	3	0	345	0	0	345	0	345	0	0	345	0,1
Pajala	0	12	0	5	17	0	12 457	0	291	12 748	0	12 447	0	153	12 600	1,6
Gällivare	2	11	0	9	22	104 677	390 269	0	123	495 069	98 722	378 881	0	11	477 614	29,6
Älvsbyn	0	6	0	0	6	0	730	0	0	730	0	687	0	0	687	0,4
Luleå	0	20	1	10	31	0	17 815	538	1 294	19 647	0	2 662	523	322	3 507	1,9
Piteå	0	17	1	9	27	0	12 558	145	268	12 971	0	1 463	145	53	1 661	0,5
Boden	0	3	0	2	5	0	687	0	246	933	0	687	0	51	738	0,2
Haparanda	1	4	0	2	7	6 000	4 580	0	215	10 795	770	662	0	170	1 602	1,7
Kiruna	2	8	0	17	27	10 330	101 780	0	1 934	114 044	9 459	98 454	0	711	108 624	5,6
Norrbottnens (BD)	10	153	2	58	223	604 210	894 433	683	48 485	1 547 814	551 007	793 584	668	45 487	1 390 749	14,1
SVERIGE	36	151	3	421		2 900 044		107 852		590 683		145 018		3 136 995	7,6	
	2	153	1	081		652 396		223 072		3 883 364		2 341 065		60 229		

Summary

The information contained in this report on protected nature in Sweden is taken from the Swedish Environmental Protection Agency's computerised nature conservation register. The purpose of the statistical report "Protected Nature" is to give an overall picture of the situation concerning protected areas in Sweden as well as to give an account of certain revisions and analyses that have been carried out concerning the general status of nature protection in Sweden.

Up until 1 January 1999, the main legislative provision for nature protection in Sweden were

embodied in the Act on the Management of Natural Resources (NRL), which formed a kind of umbrella. Its provisions were implemented in so-called special acts, of which the most important were the Nature Conservation Act (NVL) and the Environment Protection Act (ML). On 1 January 1999, these Acts were replaced by the Environmental Code. From now on the references refer to the Acts in force on 31 December 1998.

The situation in Sweden as of 31 Dec. 1998 concerning the statutory protection of nature regulated by NVL is summarized below.

Overview of protected areas regulated by NVL in Sweden

	Quantity	Total area, hectares	Land surface (i.e. excluding water), hectares
National Parks (NP)	26	652 396	590 683
Nature Reserves (NR)	2 066	2 900 044	2 341 065
Nature Management Areas (NVO)	135	223 072	145 018
Wildlife Sanctuaries (DSO)	1 062	107 852	60 229
Total 1998	3 289	3 883 364	3 136 995
Total 1997	3 158	3 829 462	3 094 470

In all, the above forms of protection encompass 3.1 million hectares of land, which represents 7,6 % of Sweden's land surface. The following facts should be specially noted.

Each nature reserve has its own tailor-made regulations. This entails, for example that forest tracts within the nature reserves in many cases completely lack protection or may have only limited protection (for further information, see table 12).

Wildlife sanctuary status does not imply any protection for the accompanying biotope/nature type. Only such matters as access, hunting and fishing are regulated. It is therefore debatable whether wildlife sanctuary areas should even be included in the concept of "protected nature".

Natural monuments usually consist of natural objects, such as trees or erratic blocks. The surface areas in this protection category are negligible by comparison and are thus not mentioned here.

The figure 7.6 % of Sweden's land surface can therefore only be used as a measure of how much of the land surface receives some degree of legal protection under the auspices of the Nature Conservation Act. This means that this figure gives no indication as to whether the included nature types have satisfactory protection.

Of more interest from a nature conservation perspective is the possibility of observing the area of productive forest land that is completely protected by the Nature Conservation Act. Many groups of organisms are dependent on such productive forest habitats. The productive forest land areas within nature reserves that receive total protection comprise 601 900 hectares (table 12). Roughly another 39 500 hectares within national parks can be added to the total. In all, protected forest land covers 641 400 hectares. For the purpose of comparison it can

be noted that Sweden's total productive forest land area is approximately 23.4 million hectares (*Forest Statistical Yearbook*, National Forestry Board 1991) and that protected productive forest within national parks and nature reserves makes up around 2.7 % of this total.

To the above can be added the productive forest land the government, acting through the Swedish Environmental Protection Agency, has acquired for nature conservation purposes (for nature conservation foundations) but which has not yet received official endorsement. This category includes about 120 000 hectares.

Altogether, the above categories of productive forest land (land protected within national parks and nature reserves, land purchased for the nature conservation foundations without legal protection, and crown forest reserves) make up 761 400 hectares, which is equivalent to 3.3 % of Sweden's total productive forest land area.

Coniferous forest is the predominant type of nature found in national parks, nature reserves and nature management areas (approx. 24 %). Deciduous forest (11 %), mixed forest (2 %), swamps (11 %), heaths, meadows and shrubland (22 %) and substratum-dominated land (10 %) are also well represented. Water surfaces make up about 18 % of the total.

The total area of protected swamps amounts to 422 000 hectares, compared to the total swamp area in Sweden of 5 million hectares. Most of the protected swampland is situated in the three northernmost counties of Norrbotten, Västerbotten and Jämtland.

Marine reserves are a new form of protected area. So far four marine reserves have been established. All of them are also NP, NR, or NVO.

Another new concept is the national city park. Only one has been defined so far (in the vicinity of Stockholm), while others are in the process of being created.

Areas with protected status are very unevenly distributed in the country. As regards national parks and nature reserves, 2.7 million hectares or about 77 % of the total area is to be found in the three northernmost counties. Within these counties the protected areas are concentrated within the mountains or along the edge of the mountain chain.

Data on the protected areas broken down by the 288 municipalities can be found in the appendix. Due to difficulties in distributing the area of those national parks, etc. that extend over parts of more than one municipality, the data quality in the appendix is not perfect.

To secure new and present areas, SEK 180.9 million SEK has been paid.

The protection of biotopes is regulated in the Nature Conservancy Act, sect. 21 and consists of three types of

protection as defined by the Nature Conservancy Statute (NVF), sect. 19. According to NVF, sect. 19b, 893 areas comprising 24.24 km² of forest biotopes have been delimited by the County Forestry Boards.

Areas of national interest for nature conservancy and outdoor recreation are regulated in the Natural Resources Act (NRL) ch. 2, sect. 6. These areas comprise 145 809 km², which is about 30 % of the total area of Sweden.

In NRL ch. 3, sect. 6, rivers protected from hydro power development are mentioned. These comprise the four National Rivers Torne, Kalix, Pite, and Vindelälven and a further 40 river basins with a total area of 153 289 km². Moreover, 10 river courses are protected.

The Nordic countries have large areas of protected nature per capita compared to other parts of Europe. If, on the other hand, we consider protected nature as a share of total area, many European countries have protected greater shares of their territories, in spite of greater population density.

Translation of some important words that are used in the tables

alla kategorier	all categories
allmän ekologi	general ecology
antal	number of
areal	area
barrskog	coniferous forest
begränsat skydd	limited protection
biotop	biotope
blandskog	mixed forest
bokskog	beech forest
bolag	company
botanik	botany
djurart	animal species
djurskyddsområde	wildlife sanctuary
Domänverket (f.d., nuv. AssiDomän AB)	the National Forest Service (has been privatized as Assi-Domän AB)
därav landyta	land surface (excluding water)
enskilda	private
fastställd	determined
forskning	research
fridlyst	protected (by law)
friluftsliv	outdoor recreation
geovetenskap	geology
hela landet	the whole country
huvudsakliga skyddsmotiv	main reason for protection
hydrologi	hydrology
ideella	non-profit
inget skydd	no protection
jordbruksmark	agricultural land
kommun	municipality
kulturrehistoriskt/kulturmiljö	cultural-historical/cultural environment
landskapsbild	scenery
limnisk ekologi	fresh water ecology
län	county
länsstyrelsen	County Government Board
länsvisa listor	countywide lists
lövskog	deciduous forest
marin ekologi	marine ecology
marinreservat	marine reserve
militära försvaret	military defence
miljöskyddslagen	Environmental Protection Act
myr	mire

namn	name
nationalpark	national park
nationalstadspark	national city park
naturminne	natural monuments
naturreservat	nature reserve
naturtyp	nature type
naturresurslagen (NRL)	Act on the Management of Natural Resources
naturvårdsförvaltare	nature conservation manager
naturvårdslagen (NVL)	Nature Conservation Act
naturvårdsområde	nature management area
Naturvårdsverket	the Swedish Environmental Protection Agency
nummer	number
ornitologi	ornithology
pedagogik	education
privat	private
riksintresse	national interest
sammanställning	list
sjö	lake
skoglig ekologi	forest ecology
Skogsstyrelsen	National Board of Forestry
Skogsvårdsstyrelsen	County Forestry Board
skyddad natur	protected area
skyddad produktiv skog	protected productive forest land
skyddsmotiv	reason for protection
skötselplan	management plan
staten	government(-owned)
stiftelse	foundation
substratdominerad mark	substratum-dominated land
totalt skydd	complete protection
totalyta	total area
utsläpp	discharge, emission
vatten	water
vattenkraftsutbyggnad	development of hydro power
vegetationstäckt öppen fastmark	heaths, meadows and shrubland
vetenskapliga institutioner	scientific institutions
zoologi	zoology
älv	river
övrigt	other